

DE TANK

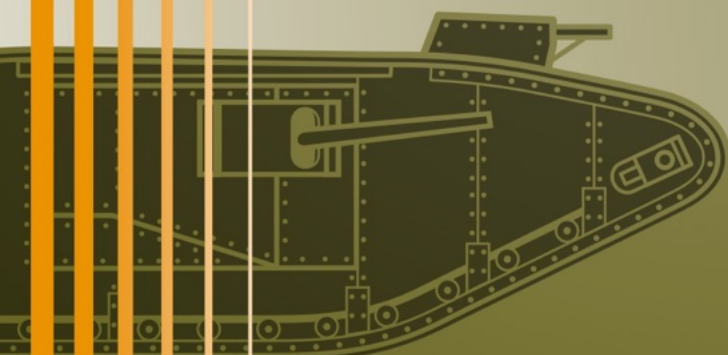
Februari 2016

nr. 238

3D M5 halftrups, DAF YA-126, BTR-3U
Archers op Poelgeest, Romfell
Forten rond Luik (7)
K5 Leopold (10)

IN DEZE
UITGAVE

Voorzitter

Jan Willem Stokkers

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe

Secretaris

Arno Cornelissen

Penningmeester

Kees Blijleven

Lid

Johan Bijl

Rob Linssen

Richard Cramer

Eric Jacobs

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

Noord-West

Jan van Veen

Noord-Oost

Wim Oldekamp

Midden

Peter Vierhout

Zuid-West

Johan Bijl

Zuid-Oost

Bas Slaats

Jan Willem Stokkers

Jan van Veen

Kees Blijleven

ERELEDEN

Rob Evers

Jan van Veen

Bert van der Velden

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

FACEBOOK

www.facebook.com/#!/TWENOT

ISSN

1382-8991

FOTO'S OMSLAG

grote foto: Königtiger en Sturmtiger naast elkaar tentoongesteld in het Panzermuseum in het Duitse Munster (bij Hamburg).

kleine foto links: DAF YA-126 (foto: Wim den Dunnen)(zie pagina 14)

kleine foto rechts: BTR-3E1 staat er, zo in het zonnetje, mooi gewassen bij. (zie pagina 20)

INHOUD

Van de voorzitter	3
Jubileumnieuws	4
Agenda	6
Verenigingsnieuws	7
Vraag en aanbod	23

8

De forten
rond Luik
(slot)

10

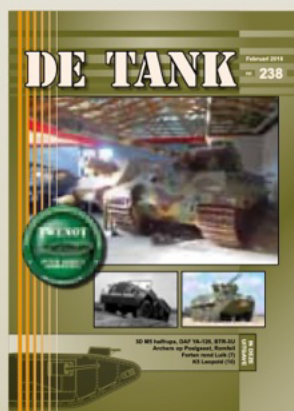

Archers op
Poelgeest

14

DAF YA-126

16

K5 Leopold
(slot)

20

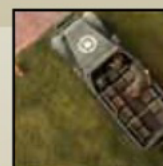
BTR-3U

24

Panzerauto
Romfell

28

3D geprinte
M5 halftrups

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 12,50; >18 jr € 16,-; buitenland € 29,-

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE. DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

VAN DE VOORZITTER

Beste TWENOT leden,

Mijn eerste voorwoord als voorzitter van onze mooie vereniging de TWENOT. Per 1-1 heb ik de voorzittershamer van Marc mogen overnemen. Mijn mede bestuursleden wil ik bedanken voor het gegeven vertrouwen en samen gaan we er wat moois van maken.

Laat ik eerst Marc bedanken voor 20 jaar actief bestuurslid zijn (vanaf 2009 als voorzitter). Begin 2015 heeft Marc, op zijn eigen kort maar krachtige wijze, zijn afscheid binnen het bestuur aangekondigd. Kort samengevat...na 20 jaar bestuurslid was het voor Marc wel genoeg! Zijn inzet was enorm en 20 jaar is niet in een paar zinnen samen te vatten. Ik geef er de voorkeur aan om dit later dit jaar op een meer persoonlijke manier te doen. Voor mij staat bovenaan dat Marc altijd is opgekomen voor de belangen van de TWENOT, zonder enig eigen belang. Bovenal was (is) Marc de onvermoeide organisator van de TWENOT-clubstand in binnen- en buitenland.

Marc gaat veelvuldig in de pen te klimmen om artikelen voor DE TANK te schrijven en blijft de beurzen (waar TWENOT met clubstand aanwezig is) organiseren. Dus, in zijn eigen woorden, wij zijn **(GELUKKIG, onze woorden)**, nog niet helemaal van hem af en dat is maar goed ook. Marc is niet de persoon van veel poespas, dramatiek maar van voorwaarts gaan en dat gaan we zeker doen. Marc, dank voor alles wat je hebt gedaan en wat je nog gaat doen voor de TWENOT. Met een gepast gevoel van trots neem ik de voorzittershamer van jou over.

Wie Marc kent weet dat hij gek is op een feestje en we kunnen hem ook geen beter "afscheidscadeau" geven dan een mooi jubileumfeest met een grote opkomst. Persoonlijke noot wil ik nog toevoegen...."je bent een fantastische en ik wens je vooral een goede gezondheid toe!"

In gesprekken met Marc heb ik gemerkt dat het artikel m.b.t. samenwerking bij een aantal wat gevoeligheden heeft losgemaakt. Als nieuwbakken voorzitter onderstreep ik het idee van samenwerking (samenwerking is voor mij ook interne samenwerking en heldere communicatie), maar nog meer onderstreep ik dat de TWENOT de TWENOT moet blijven. Samengaan of integreren staat niet op de agenda en zal als het aan mij ligt ook nooit onderdeel van de agenda worden. Bang voor veranderingen moeten we zeker niet zijn en veranderingen zijn mooie uitdagingen voor de TWENOT-toekomst.

Recent in het NMM te Soesterberg was duidelijk te merken dat er ook bij de jeugd een groot interesse is in alles wat met AFV's te maken heeft. Er kwam veel jeugd bij de TWENOT stand praten over modelbouw, type tanks en ik heb me, positief, verbaasd over de aanwezige kennis. Vergelijk het met de "Panzertracksboeken", alleen dan in wandelende vorm. Het computerspel "World of Tanks" speelt hier misschien, samen met Italeri, wel de grootste rol in. Koop je een specifieke Italeri bouwdoos dan krijg je extra punten voor het computerspel. Dus voor veel partijen een win-win situatie. In de tijd dat er knapen voor de TWENOT-stand staan en 100-uit praten over Shermans, Panthers, T-34, of andere AFV's dan ben ik niet bang voor de toekomst. Wil je jeugd voor de toekomst gaan binden dan zal je ook zelf op bepaalde punten moeten meegaan in veranderingen.

Ons TWENOT forum is actief en wordt dagelijks goed bezocht, maar sociale-media staan nog behoorlijk in de kinderschoenen. Dat zijn juist de media waar de jeugd, misschien wel toekomstige TWENOT-leden, zich spreekwoordelijk

ophouden. De TWENOT is ook op Facebook actief, maar dat kan en moet meer en plaats gerust ook daar wat van je modellen. Via de bekende "delen" knop is dat in een handomdraai gedaan, dus neem even die moeite. Via Facebook krijgen we leuke respons en voor ons jubileum zijn via Facebook veel nieuwe handelaars bij ons terechtgekomen. Door een paar "klikken" heb je in no-time een enorm potentieel bereikt. Het lijkt mij een prima plan om als TWENOT daar, op welke manier dan ook, wat meer gericht naar te kijken. Als er leden zijn die daarin willen meedenken of willen helpen dan hoor ik het graag. Veranderingen kunnen ook kleine aanpassingen zijn betreffende onze ledenbijeenkomsten of onze wedstrijd.

De TWENOT is een unieke club, een uniek karakter, eigen identiteit, ieder beleeft zijn hobby op geheel eigen wijze, velen kennen elkaar al jaren, vele vriendschappen zijn door de TWENOT ontstaan en dat wil ik graag continueren.

Rest mij alleen nog iedereen op te roepen naar het 40 jarig jubileum te komen en neem iedereen mee om dit jubileum te vieren. 40 jaar is een mooie mijlpaal, een moment om samen te genieten, terug te kijken en ook naar de toekomst te kijken. We hebben een mooi scala aan handel, presentaties en vooral de bekende TWENOT gezelligheid. Dat alles, en nog veel meer natuurlijk, samengebracht in het Oorlogsmuseum Overloon.

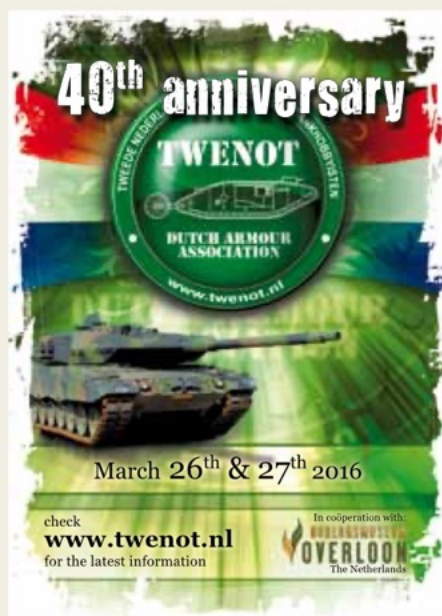
Ik geloof in een mooie toekomst voor de TWENOT, maar vergeet niet dat we de toekomst samen moeten maken!

Groetend,
uw (nieuwe) voorzitter
Jan Willem Stokkers

JUBILEUMNIEUWS

Het kan niemand ontgaan zijn dat we dit jaar ons **40** jarig bestaan groots gaan vieren: twee dagen TWENOT gezelligheid, veel handel, mooi en divers programma, op 26 en 27 maart a.s. samengebracht in het Oorlogsmuseum Overloon. Beide dagen zijn er presentaties van interessante gastsprekers over uiteenlopende thema's en zondag zal vooral in het teken staan van de grote modelbouwwedstrijd. Beide dagen is het mogelijk je wedstrijdmodellen in te schrijven of de showtafels te vullen. De wedstrijdruimte zal zondag tijdens de jurering tijdelijk gesloten zijn. TWENOT hof-fotograaf Eric Reits zal een mooi fotoverslag maken, op voorhand alvast dank hiervoor.

TWENOT-leden hebben gratis entree op vertoon van de TWENOT-ledenpas. Het zal onderhand bekend zijn dat je de entree zelf moet betalen als je je pas niet bij je hebt. En géén teruggave na dien! Er zal aan de kassa ook geen ledenlijst liggen, de medewerkers van het museum hebben het druk genoeg dat weekend. Nieuwe pas nodig? Neem dan z.s.m. contact op met Kees Blijleven en wacht hiermee niet tot het laatste moment.

We hebben met het museum een mooie entreprijs voor het overige bezoek kunnen afspreken: 10 euro per dag en een passe-partout van 15,00 euro voor beide dagen. Neem dus al je vrienden, familie en kennissen mee naar Overloon om samen met de TWENOT leden dit mooie feest te vieren.

Openingstijden Oorlogsmuseum Overloon: 10:00-17:00 (zaterdag en zondag)

Diverse binnen- en buitenlandse handelaars zijn beide dagen aanwezig. Ruim 200 meter handel! Een lijst die we dan ook met trots presenteren:

- Robi Modelbouw
- Modellbau König
- Militarymodelshop
- Breveco Modelling
- Military-Modelling
- Joka Modellbau
- Poppybooks
- Tasmodelshop
- Blackliondecals
- Giesbersmedia
- MBM Models
- MDMB Modelbouw
- Hobbimex
- Wendy's Miniatures
- Dax Magic Webshop
- RT-Diorama
- Pancerka Poland
- MAKO Modellbau
- Modelbouwhobbyshop
- Scale World
- J.W. de Boer Modelbouw

- DioDump
- Modell Trans Modellbau
- Mark's Miniatures
- Scale paint-diorama's
- Mitches Military Models (o.v.b.)
- Antiquariaat Oskam
- Gert van Olst
- Jan Frankema
- Wim Oldekamp
- Harm Visser

De lijst is ook te vinden op de TWENOT homepage en Facebook, aangevuld met homepages van de shops. Verder zijn diverse bouwgroepen / clubs het hele weekend aanwezig.

Op beide dagen zijn er presentaties. Deze zullen deels in het Engels worden gegeven, met de afspraak dat het voor ieder goed te volgen is. De zondag presentatie is ieder geval in het Nederlands. Het Oorlogsmuseum Overloon is tijdens ons jubileum volop in verbouwing. De presentaties zullen dan ook worden gehouden in een tijdelijke aula die is ingericht in de oude hoofdingang van het museum. Na het doorlopen van het toegangspoortje (de kassa in het museum) direct links gaan en de pijlen volgen. Let op, dit is alleen voor de presentaties. De wedstrijdruimte is (vooralsnog) in de buurt van het SAS diorama (de ruimte waar de Morris van De Nederlandsche Bank staat). Om hier te komen moet de route worden gelopen door het museum. De reguliere aula is gesloten en er is daar in het jubileum weekend geen doorgang.

Zaterdag, presentaties:

- 11:00-12:00 Jaap Jan Brouwer: DAK/Guderian/Rommel/inzet tanks /tactieken (deel 1)
- 13:00-14:00 Erwin Muilwijk: Het Nederlandse Veldleger bij Quatre Bras en Waterloo
- 14:30-15:30 Jack Didden: KG Chill (gevechtsacties in het najaar van 1944)

- 16:00-17:00 Jaap Jan Brouwer: DAK/Guderian/Rommel/inzet tanks /tactieken (deel 2)

Zondag, presentatie:

- 11:00-12:00 Bert Lindeboom: Het Britse leger tijdens WO2, met focus op 21st ArmyGroup

Zondag, 16:00-17:00: TWENOT zaken en prijsuitreiking

Zondag, 17:00: einde jubileumweek-end

Om ons 40 jaar bestaan een blijvende herinnering te geven hebben voor de TWENOT-leden we een mooi cadeau. Om dit te ontvangen is er één belangrijke spelregel: het moet tijdens het jubileumweekend persoonlijk bij de inschrijf-/bestuurstafel worden afgehaald. Op vertoon van TWENOT-ledenpas en natuurlijk je naam opgeven zodat we deze op de ledenlijst kunnen afvinken. Het cadeau kan dus niet door iemand anders worden afgehaald.

Het is niet toegestaan in het museum verkoopactiviteiten te hebben aan de club-bouwgroep tafels of op enige andere manier. De handelaren dekken een

groot deel van de kosten en het is dan ook niet meer dan logisch dat we hen hiermee tegemoet komen. We gaan er dan ook vanuit dat iederéén deze afspraak respecteert.

Als bestuur zijn we er van overtuigd dat we een mooi en divers jubileumprogramma aanbieden. Een scala aan handelaars, interessante presentaties en dat alles dus samengebracht in het Oorlogsmuseum Overloon waar alle facetten van onze TWENOT (hobby) samenkomen. Hopelijk ontmoeten u op 26 of 27 maart of op beide dagen en vieren we samen ons 40 jaar bestaan

Zondag 27 maart 2016, de modelbouwwedstrijd

Rob Linssen en ondergetekende zijn de afgelopen tijd druk bezig met het wedstrijdgebeuren. Zoals in het decembernummer van "DE TANK" te lezen was, kan men modellen voor de wedstrijd inschrijven in een vijftal klassen, te weten:

- Militaire Voertuigen Recht uit de Doos (RUDD).
- Militaire Voertuigen Gedetailleerd (MVG).
- Figuren/Bustes (F/B)
- Diorama's/Vignettes (D/V).
- Open Klasse

Elke klasse wordt verdeeld in de categorie "Beginners" en "Gevorderden", waar-

door de wat minder ervaren bouwer ook kans maakt op eremetaal. Speciaal voor dit jubileum is er ook een "Open klasse". Hier kunnen alle modellen worden ingeschreven welke niet passen in de eerste vier klassen. Er wordt hier echter geen onderscheid gemaakt tussen Beginners en Gevorderden. Bij twijfel beslist de wedstrijd-leiding.

Modellen kunnen worden ingeschreven op **zaterdag** en **zondag** van **10.00 tot 12.00 uur**. Zondag begint het jureren om 12.30 uur, de prijsuitreiking is omstreeks 16.00 uur. Voor de eerste drie modellen wordt een bijdrage gevraagd van € 1 pers tuk, daarboven is het gratis. Met andere woorden, hoe meer

modellen je inschrijft des te goedkoper het wordt en des te groter wordt je kans op een prijs!

Beide dagen zal er in de wedstrijdruimte permanent toezicht aanwezig zijn, het bestuur is echter niet verantwoordelijk voor enige schade aan de modellen! Verstandig is om de wedstrijdleiding in kennis te stellen van bijzonderheden over het model (bijv. losse onderdelen e.d.).

Vanwege het jubileum heeft het TWENOT-bestuur besloten extra prijzen ter beschikking te stellen. Zo is er buiten het normale eremetaal ook in alle categorieën een beker "Best of Class" te winnen. Voorts is er een jeugdprijs en

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere
Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531
info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

Namens het TWENOT bestuur
Uw voorzitter Jan Willem Stokkers

zijn er bekertjes voor de "Publieksprijs" en de "Best of Show".

Daarnaast zijn er door een aantal handelaren speciale prijzen beschikbaar gesteld. In het overzicht hieronder staan ze keurig op een rijtje.

Zoals je ziet, kosten noch moeite zijn gespaard om deelname aan de wedstrijd zo aantrekkelijk mogelijk te maken! Dus... verwachten we veel inzendingen en wedstrijdtafels die tot de laatste centimeter zijn gevuld. Ben je niet zo van competitie, dan kan je je modellen neer-

zetten op de showtafel. Ook die mag helemaal worden gevuld.

Over de showtafel gesproken, er wordt tafelruimte ingericht om modellen ten toon te stellen die in de afgelopen jaren de "Best of Show" of "Publieksprijs" hebben gewonnen of die op een andere manier bijzondere aandacht hebben verkregen. Zeg maar "TWENOT door de jaren heen". Ook die tafel zien we graag helemaal gevuld!

Zoals Jan Willem Stokkers al meldde: Eric Reits maakt op de zondag een

mooie fotoreportage. Nog een reden om in ieder geval één model op enige tafel te plaatsen!

Als er nog vragen zijn en/of iets is niet geheel duidelijk, neem dan contact op met Rob Linssen of ondergetekende. Rest mij nog iedereen succes te wensen bij het (af)bouwen van zijn model(len), zodat deze te bewonderen zijn tijdens ons jubileumfeest!

Groeten
Johan Bijl

Overzicht van alle speciale prijzen voor de modelbouwwedstrijd van zondag 27 maart

- Beste "WW I Tank" - TWENOT
- Beste "Eastern-Europe model" - Robimodelbouw
- Beste "Jeugd model" - Robimodelbouw
- Beste "Allied Vehicle" - Militarymodelshop
- Beste "German Vehicle" - Militarymodelshop
- Beste "Small Scale Model" - Tasmodelshop
- Beste "Modern Vehicle" - Modellbau König
- Beste "Figure/Bust" - Wendysminiatures
- Beste "Creative Scratchbuild Building" - Brevecomodelling
- Beste "Diorama" - Diodump
- Beste "Operation Aintree" model (the battle for Overloon and Venray) - Oorlogsmuseum Overloon
- Beste "Truck of Halftrack" 2 prijzen - Eric Jacobs & Bernie
- Speciale prijs "Aanmoedigingsprijs Figure painting" - DaxMagic

AGENDA

6 februari	Open Modelbouwdag, Sneek
20+21 februari	Modelbouwshow Goes
26+27 maart	TWENOT 40, Overloon
2+ 3 april	Euro Model Expo, Heiden (D)
20 t/m 24 april	Intermodellbau, Dortmund (D)
7+ 8 mei	Militair Weekend Hembrug, Zaandam
14+15 mei	Sonderausstellung Modellbau, Münster
5 juni	Figz, Arnhem
10+11 juni	Open Dag KLu, Leeuwarden
20 t/m 24 juli	War and Peace Show, Folkestone (GB)
4 september	Open Modelbouwdag Fort Veldhuis, Heemskerk
10 september	ISSC, Heiden (D)
11 september	KMK Scaleworld, Mol (B)

Dax Magic Webshop

Dax Magic Webshop levert alles van Vallejo, AK, MIG, ModelMaster enz. tegen scherpe prijzen:

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland en België

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.daxmagic-webshop.nl
E-mail : sales@daxmagic-webshop.nl

DAXMAGIC-WEBSHOP.NL

17+18 september Euro Militaire, Folkestone (UK)
1+ 2 oktober SMC, Veldhoven
15 t/m 23 oktober NME, Soesterberg
29 oktober ESM, Nieuwegein

Regio Zuidoost

Beste leden,

Wederom is er een nieuw en bijzonder jaar aangetreden met een aantal zaken waar ik nu al naar uit kijk. Allereerst is daar het nieuwe TWENOT bestuur, onder aanvoering van Jan Willem Stokers. Ik denk dat er de komende tijd een frisse wind door de club waait, welke nieuw elan in de vereniging brengt, iets wat alleen maar toe te juichen is.

De heren hebben het nu nog druk met de laatste eindsprint tot Pasen, waarin onze vereniging op grootse wijze haar 40 jarig jubileum viert. Maar vermoedelijk ook daarna zullen er (nieuwe) zaken opgepakt gaan worden waardoor de vereniging kan groeien en bloeien. Ik wens de heren veel plezier en succes in het uitvoeren van hun taken.

Nog een jubileum waar ik vol verwachting naar uitkijk is het 10 jarige bestaan van SMC, in oktober van dit jaar. Ik mag wel stellen dat de organiserende SMF in de loop der tijd een aanzienlijke reputatie heeft opgebouwd met het organise-

ren van een spetterende beurs en dat zal dit najaar tijdens de 2 (!) dagen wederom ten toon gespreid worden. Ook hier hoop ik alle TWENOT leden te mogen verwelkomen om te genieten van dit evenement, waarin alle facetten van onze wonderlijke hobby belicht zullen worden.

Speciale gast is dit jaar niemand minder dan Bill Horan, bekend van de vele schitterende militaire (figuren) diorama's.

Op meer lokaal niveau is te melden dat de bouwgroepen wederom het jaar goed zijn gestart, hoewel er bij bouwgroep Goirle plaats is voor meer leden. Misschien vermeldenswaardig is dat dit een van de meest laagdrempelige bouwgroepen van Nederland is, omdat de locatie goedkoop is en de (horeca) faciliteiten uitstekend zijn. Onbekend maakt onbemind maar dat hoop ik in de loop van het jaar te gaan verbeteren, onder andere door beter gebruik te maken van de communicatie via Facebook en het TWENOT forum. Mocht je in de (verre) omgeving leven van Tilburg wonen dan ben je van harte welkom om op

een dinsdagavond eens binnen te komen. De exacte data zullen via de genoemde kanalen verspreid worden. Uiteraard geldt de uitnodiging eveneens voor bouwgroep Breda en SMF, zij het dat de meeste leden die wel kennen gezien de TWENOT ledenbijeenkomst in Breda en SMC in Veldhoven.

met vriendelijke groet,

Bas Slaats

Regiocoördinator

Regio Noordoost

Allereerst wil ik iedereen een goed, gezond en gelukkig

2016 wensen, voor zover ik dat nog niet heb gedaan. 2015 was voor de modelbouw een goed jaar, er was van alles te beleven.

Dat gaat natuurlijk ook voor 2016 gelden. Als u dit leest hebben we de eerste festiviteit al weer gehad, het 5 jarig jubileum van de MBG NHN, ook wel bekend als de Modelbouwgroep Noord-Holland Noord.

De volgende festiviteit zit vlak na het verschijnen van deze TANK: de 15de Open plastic modelbouw dag in Sneek op 6 februari. Onvoorstelbaar dat we dit al weer 15 jaar doen!

De bijeenkomsten in Ureterp gaan weer gewoon door, voor zo ver nu bekend zijn de data: 19-3, 14-5, 25-6, 3-9, 15-10 maar bind mij er niet op vast. Ze moeten nog definitief worden gemaakt.

Natuurlijk zien we elkaar allemaal in Overloon op het grote TWENOT jubileumfeest op 26 en 27 maart! En zo zijn er nog wel meer grote evenementen, maar daarover in de volgende TANK(s) meer.

Meer nieuws is er niet, december en januari zijn nogal rustige maanden. Veel modelbouwplezier in 2016 en oant sjen!

uw regiocoördinator,

Wim Oldekamp

Grandioze Open Plastic Modelbouw dag in Sneek

in 15e editie nu online programma!

Zaterdag 6 Februari 2016, van 10.00 tot 16.00 uur.
GRATIS TOEGANG!

Organisatie: L.P.M.S. en Tweekant m.a.s. met medewerking van het Modelbouw Magazine

Modelbouw MAGAZINE

- *Diverse artikelen en tips voor beginners
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen
- *Diverse verspreidingen en individuele besprekingen

EXTRA VANUUR DE 15e KEER VAN DE BEURS SPECIALE DEMO'S!

Wijkgebouw 'de Spil' Molenkrite, SNEEK, Friesland
(locatie naast de supermarkt)

STRELA
MODELBOUW

**DE RIJZENDE STER IN
MODELBOUWLAND**

GESPECIALISEERD IN MILITAIRE VOERTUIGEN
* ACADEMY * IBG * TRUMPETER * VALLEJO

WWW.STRELAMODELBOUW.NL
INFO@STRELAMODELBOUW.NL

Een gevangenis voor gijzelaars, communisten en verzetsstrijders

Behalve de forten van de Versterkte Positie rond Luik, kan men in de provincie een ander omvangrijk verdedigingswerk uit de tijd vóór 1914 bezichtigen: het fort van Hoei. Deze indrukwekkende getuigenis van militaire bouwkunst heeft een bevoorrechte ligging aan de rand van de Maas. Het strategisch belang

hiervan werd al minstens vanaf de 9e eeuw benut!

Het fort van Hoei, op een hoge rots boven de stad en de Maas gelegen, werd tussen 1818 en 1823 gebouwd op initiatief van de Nederlandse regering op de plek van een voormalig kasteel. Het verving de antieke vesting waar in de 17e eeuw heel wat gevechten plaatsvonden en dat aan het begin van de 18e eeuw uiteindelijk met de grond gelijk was

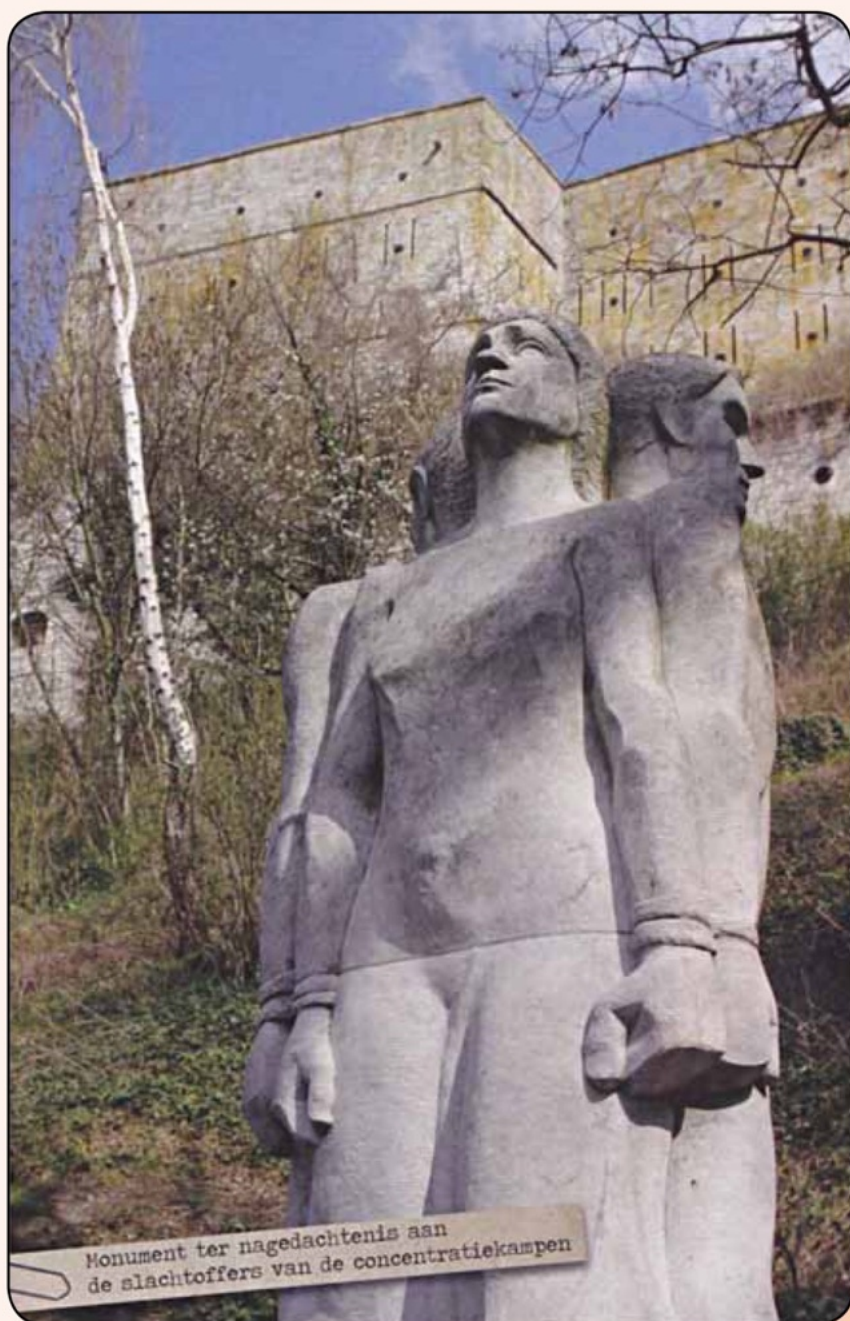
gemaakt. Het huidige fort dat werd opgericht na de slag van Waterloo, maakte deel uit van de "Belgische barrière", een reeks van drieëntwintig versterkte werken en citadellen die na 1815 op het Belgische grondgebied zijn gebouwd en die Nederland tegen een nieuwe inval vanuit Frankrijk moesten beschermen.

Het fort van Hoei heeft nooit als militair fort gefungeerd: niet in 1830 of in 1914 maar zelfs ook niet in 1940. In 1914-'18 gebruikte het Duitse leger het niettemin als tuchtkamp voor zijn eigen troepen:

hier zaten dienstweigeraars en deserteurs gevangen. Van mei 1940 tot 5 september 1944 was

het fort een detentiekamp van de Wehrmacht dat onder toezicht stond van de geheime Feldpolizei (geheime militaire politie). Meer dan 7000 politieke gevangenen, gijzelaars en verzetsstrijders werden vastgehouden. Nu is het fort een gedenkplaats van de Tweede Wereldoorlog. Met de donkere gevangencellen, de verhoorruijme, de Spartaanse washokken en de detentiekamers geeft het een volledig beeld van de wereld van de concentratiekampen uit de nazitijd. In het museumgedeelte krijgt de bezoeker meer informatie over de leefomstandigheden van de gevangenen in het fort en over het dagelijks leven van de bevolking tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een videozaal maakt het bezoek compleet.

INFO

Waar?

Chaussée Napoléon - B-4500 Huy-Hoei

Contact:

Tel. +32 (0)85 21 29 15

(Dienst voor Toerisme van de Stad Hoei)

www.paysdehuy.be

Hoe te bereiken?

In het centrum van Hoei. Toegankelijk via de Dienst voor Toerisme, rechts van de collegiale, onderaan het fort

Wanneer?

Particulier bezoek: april, mei, juni en september: weekdays van 9.30-17 u. Weekend en feestdagen van 10-18 u. Juli en augustus, dagelijks van 10-18 u. Laatste bezoek 1 u. voor sluiting (rondleidingen: reserveren verplicht minstens 10 dagen vooraf). Groepen: maart en oktober: volgens afspraak.

Bezoek: ± 1.30 u. FR, NL.

Prijzen: volwassenen: € 4; kinderen (6-12 jaar): € 3,50. Groepen (min. 20 pers.):

Volwassenen: € 3,50 €; kinderen: € 3. Gratis voor schoolgroepen en jeugdbewegingen.

Parkeren: parking voor 50 auto's en 4 bussen.

Diversen: fotograferen toegestaan.

Gps : 50°31'03.13" N
5°14'13.81" E

EEN BIJZONDER CANADEES GESCHUT BIJ DE BEVRIJDING VAN LEIDEN EN OEGSTGEEST.

Canadezen op Poelgeest

Op 4 juni 1945 maakt de Leidse fotograaf Herman Kleibrink een opname van "Canadese militairen met pantservoertuigen in hun kampement in het bos van Oud Poelgeest" aldus de omschrijving in de Leidse Beeldbank WOII (▼) [1].

naam ANNE is aangebracht. Het is de enige foto van de pantservoertuigen op Poelgeest.

Parade

Vier dagen later maakt Kleibrink opnieuw een foto van een Canadees

waarschijnlijk vanuit het pand op de hoek van het Rapenburg en het Noordeinde. Het publiek is in meerdere rijen dik samengedromd om te kijken. Het voertuig rijdt nabij de hoek met de Breestraat, de loop dreigend in de richting van de fotograaf. (collectie Erfgoed Leiden en Omstreken, foto PV38171.3.7).

(Collectie Erfgoed Leiden en Omstreken; foto PV38160R.15).

pantservoertuig, nu op het Kort Rapenburg in Leiden (▼) [3]. De foto is genomen vanaf een hoog standpunt,

Op deze vrijdag 8 juni 1945 houden de Canadese troepen uit de omgeving Leiden een militaire parade. In de Nieuwe Leidsche Courant van 7 juni is een aankondiging opgenomen: "Het publiek zal deze parade kunnen zien vanaf de Kraaijerstraat, Levendaal, Breestraat tot aan het Kort Rapenburg" [4]. Een dag later brengt dezelfde krant een kort verslag van de parade, dat hieronder vrijwel volledig wordt overgenomen:

"Op het gebied van troepen-defilés is Nederland niet verwend en het was dan ook te begrijpen, dat duizenden gistermiddag naar de omgeving van de Breestraat te Leiden waren getogen om de parade, welke de in het kamp "Oud-Poelgeest" gelegerde Canadeezen voor de militaire autoriteiten gehouden heb-

De foto toont vier voertuigen, dicht achter elkaar geparkeerd langs een rij lage bomen of hoge struiken. De locatie is vooralsnog niet te bepalen, al zou het gebouw dat met enige moeite onder de loop van het voorste voertuig zichtbaar is wellicht een aanwijzing kunnen geven.

De bemanningen staan of zitten in de zon op hun voertuig en worden met belangstelling gade geslagen door vier jongens. Op het spatbord van het voorste pantservoertuig is duidelijk het getal "46" zichtbaar, aangebracht op een tweekleurig vlak; ook bij de andere voertuigen is dit getal herkenbaar. Dit getal wijst uit dat deze eenheden behoren tot het 1st Anti-Tank Regiment, onderdeel van de Royal Canadian Artillery (RCA) [2]. Na enig inzoomen is te zien dat op het achterste voertuig de

ben, te zien. Rijen dik stond men langs de te volgen route geschaard en met bewondering heeft men de wapenschouw van onze bevrijders gadeslagen.

Op het platform voor het Stadhuis, hadden met den Commandant der Artillerie van de 1^e Canadeeschen divisie, Brigadier W.S. Siegler, D.S.C. die de parade afnam, plaats genomen de Commandant der B.S., den heer van der Gst [De Gast], de commissaris van Politie, de heer H.J. Meijer, Prof. Dr. P.A.H. de Boer, commissaris van de N.P.V. [vereniging De Nederlandsche Padvindes], Canadeesche en Ned. officieren van het M.G. [militair gezag].

Aan de parade namen deel twee regimenten Royal Art., een anti-tank regiment en een regiment luchtafweer. Klokslag half vier passeerden de eerste motorrijders het Stadhuis, gevolgd door gemotoriseerde afdelingen, waarvan de manschappen stram het salut brachten. Het was een imposant schouwspel het voorbijtrekken van de S.T. guns [guns], de tanks met het 12 cm geschut en de luchtdoelartillerie, hetwelk 20 minuten duurde." [5]

De genoemde legereenheden zijn het 1st Anti-Tank Regiment en het 2nd Light Anti-Aircraft Regiment die beide hun tenten hadden opgeslagen bij Oud-Poelgeest. Beide regimenten maakten bij de bevrijdingsoperaties in voorjaar 1945 deel uit van de 1st Canadian Infantry Division. Deze divisie was op 11 april 1945 de IJssel overgestoken en had op 17 april Apeldoorn bevrijd.

Een onbekende fotograaf, die tegenover het Leidse stadhuis staat vlakbij het platform met autoriteiten, maakt elf foto's van de parade. Deze laten zien dat het publiek inderdaad massaal was toegestroomd. Op vier foto's zijn dezelfde pantservoertuigen te zien, waarvan Kleibrink er even later één op het Kort Rapenburg zal vastleggen. Ze rijden twee aan twee door de Breestraat. Dezelfde (?) fotograaf heeft de voertuigen eerder uitgebreid gefotografeerd, terwijl ze voor aanvang van de parade staan

opgesteld bij de Plantage, kennelijk aan de staart van de kolonne.

Archer

Met deze pantservoertuigen lijkt iets eigenaardigs aan de hand. Op de afzonderlijk foto's valt dat niet direct op, maar wetend wat de rijrichting van de parade was - van Levendaal door de Breestraat naar het Kort Rapenburg - lijkt het alsof ze achteruit rijden. Het gaat hier om een gemotoriseerd anti-tank kanon van het type Archer, dat als bijzonderheid had dat het achteruit vuurde. Dit geschut werd in het Verenigd Koninkrijk geproduceerd door Vickers Armstrongs Ltd. en bestond uit een 17 Pounder anti-tank kanon (kaliber 76,2 mm), gemonteerd op het onderstel van een Valentine-tank. De lengte van de loop maakte het noodzakelijk dat deze naar achter was gericht, wat het bijkomend voordeel had dat het kanon na het vuren direct voorwaarts kon wegrijden en van stelling wisselen [6]. Dit, in combinatie met het lage silhouet, maakte het voertuig zeer geschikt voor hinderlagen.

Het betreft dus geen tank, maar een anti-tankkanon op motoraffuit of self-propelled gun, dat was ingedeeld bij de artillerie. De bemanning bestond uit vier personen: commandant, lader, schutter en chauffeur. De productie begon in

1943 en de eerste exemplaren werden in najaar 1944 ingezet. Er zijn van 1943 tot 1945 in totaal 655 Archers geproduceerd. Het 1st Anti Tank Regiment kreeg begin april 1945 achttien stuks toegewezen (De Weerd, Veldheer & Crebolder 1985, p. 132). De Archer gold samen met de Sherman 'Firefly' aan het einde van de Tweede Wereldoorlog als één van de meest effectieve tankjagers (tank destroyers).

Over het gebruik van deze anti-tankkanonnen bij de bevrijding van Nederland is weinig bekend. Foto's tonen de inzet van Archers bij de bevrijding van Oost en Noord Nederland. Op (waarschijnlijk) 13 april 1945 worden twee Archers van het 2nd Anti-Tank Regiment (Royal Canadian Artillery) gefotografeerd in de Kruisstraat in Assen, waar overal de Nederlandse vlag uithangt [7]. Enkele dagen later (op 16 of 17 april) wordt een Archer vastgelegd die bij het Friese dorp Marssum over de Rijkstraatweg richting Harlingen rijdt, waarbij enkele infanteriesoldaten meerijden [8]. Na de bevrijding zijn twaalf Archers in Nederland achtergebleven, waarvan één in de collectie van het Nationaal Militair Museum [9].

De Oegstgeestse Archers

De Archers ontbreken op foto's die op 8 mei 1945 op diverse plaatsen zijn ge-

Een Archer ('JULIA') passeert het platform met autoriteiten voor het Leidse stadhuis tijdens de parade van Canadese troepen op 8 juni 1945 (onbekende fotograaf, collectie Erfgoed Leiden en Omstreken, foto PV38175.4).

Twee Archers zijn net het stadhuis gepasseerd tijdens de parade op 8 juni 1945; de rechter met tactical sign K3 is ook bij Oud-Poelgeest gefotografeerd (onbekende foto, collectie Erfgoed Leiden en Omstreken, foto PV38175.7).

maakt van de Canadese intocht in Leiden en Oegstgeest. De eenheden van het 1st Anti Tank Regiment en het 2nd Light Anti Aircraft Regiment komen die dag via Leiden in Oegstgeest aan, om kwartier te maken in het kasteel en het koetshuis van Oud-Poelgeest. Het 1st Anti Tank Regiment bestond uit vier batterijen, de 27th, 51st, 57th en 90th Anti-Tank Battery [10]. Een anti-tank batterij met self-propelled guns bestond uit drie troops, met elk drie stukken geschut [11].

Wanneer in meer detail naar de foto's wordt gekeken, wordt duidelijk tot welke batterij de voertuigen behoorden. Sommige foto's laten midden op de voorzijde van het voertuig het zogenaamde tactical sign zien, bestaande uit een letter- en cijfercombinatie op een vierkant vlak, waarvan één kwadrant een andere kleur heeft. (Het vlak was blauw met één kwadrant rood gekleurd; de positie van het rode kwadrant geeft aan welke batterij het betreft – Red.). De voorste Archer in het op Oud-Poelgeest geparkeerde rijtje heeft K3 op het tactical sign. De letter geeft aan tot welke troep (sectie) het voertuig behoort, het cijfer geeft de positie van het voertuig in de troep. Een detailopname van de voorzijde van een andere Archer (LUISA) toont L2 op het tactical sign, dus dit is het

tweede voertuig van de L-troep (sectie) [12]. Het gekleurde kwadrant in de linker bovenhoek wijst op de vierde batterij [13], wat in het geval van het 1st Anti Tank Regiment de 90th Anti-Tank Battery is. Deze eenheid was op 10 juli 1943 geland op Sicilië en verbleef tot maart 1945 in Italië, alvorens in noordwest Europa te worden ingezet.

Afgaande op de nummers en tekens op de voertuigen zijn in Leiden en Oegstgeest minimaal 10 verschillende Archers gefotografeerd. Dit betekent dat het grootste deel – zo niet alle – van de aan het 1st Anti Tank Regiment geleverde Archers in Oegstgeest aanwezig waren. Wat betreft de zichtbare namen en codes valt verder op dat de voertuigen meisjesnamen hadden, waarvan de eerste letter overeenkomt met de letter van het tactical sign.

De Archers zijn op 22 mei 1945 niet aanwezig op het Schuttersveld in Leiden bij de grote 'Demonstratie van Geallieerde militaire uitrusting en bewapening', zoals die op posters werd aangekondigd. Foto's (►) tonen demonstraties van een Sherman-tank in mijnenruim uitvoering, een stuk 25 Pounder veldgeschut en ook verschillende rupsvoertuigen zoals een Sexton-tank en een Churchill AVRE [Armoured

Vehicle Royal Engineers] met 290 mm mortier [14]. Dit waren geen voertuigen van de op Oud-Poelgeest gelegerde Canadezen, maar van een speciaal bataljon dat naar de commandant ervan "Circus Walker" werd genoemd en in verschillende steden demonstraties verzorgde (De Weerd, Veldheer & Crebolder 1985, p. 112).

Terug naar Poelgeest

Op 22 juni 1945 plaatst De Burcht, Katholiek Dagblad voor Leiden en Omstreken, een commentaar op de voorpagina over "de morele verwording van ons volk." Hierin meldt de anonieme auteur: "Het kamp te Poelgeest werd gesloten om de al te groote vrijmoedigheid waarmee sommige bezoekers inzage en "inname" deden van kisten en tenten." Het sluit af met de woorden: "Worden wij een volk van bedelaars en dieven?"

De jongens die zich eerder konden vergapen aan de Archers, mochten op zeker moment het Canadese kampement niet meer in. Intrigerende vraag is wat er op Oegstgeestse zolders nog verborgen ligt aan 'souvenirs' van die bevrijdingsdagen.

Zeventig jaar na dato zou het mooi zijn die voorwerpen en hun verhalen eens boven water te krijgen.

Dit is een op enkele punten aangepaste versie van een artikel dat eerder is verschenen in het tijdschrift "Over Oegstgeest" 27.1 (mei 2015). Wij danken de auteur en de redactie van dit tijdschrift voor hun toestemming dit artikel in DE TANK te plaatsen.

Noten:

- 1) <https://www.erfgoedleiden.nl/schatkamer/beeldbank-woii>, foto PV38160R.15
- 2) <http://www.canadiansoldiers.com/vehicles/markings/vehiclemarkings.htm>, geraadpleegd 1 februari 2015.
- 3) <https://www.erfgoedleiden.nl/schatkamer/beeldbank-woii>, foto PV38171.3.7.
- 4) Geraadpleegd via <http://leiden.courant.nu/>, 1 februari 2015.
- 5) Geraadpleegd via <http://leiden.courant.nu/>, 1 februari 2015
- 6) http://tankmuseum.org/museum-online/vehicles/object-e1969-43#anchor_identification en <https://www.nmm.nl/zoeken-in-de-collectie/detail/270532/>; geraadpleegd 1 februari 2015.
- 7) www.beeldbankwo2.nl, beeldnr. 128050.
- 8) www.beeldbankwo2.nl, beeldnr. 119653.
- 9) <https://www.nmm.nl/zoeken-in-de-collectie/detail/270532/>; geraadpleegd 1 februari 2015.
- 10) <http://www.canadiansoldiers.com/organization/fieldforces/casf/1stdivision.htm>, geraadpleegd 1 februari 2015.
- 11) Met dank aan Kees Blijleven en Bert Lindeboom, TWENOT.
- 12) <https://www.erfgoedleiden.nl/schatkamer/beeldbank-woii>, respectievelijk foto PV38160R.15 en PV38175.19
- 13) <http://www.canadiansoldiers.com/vehicles/markings/artillerytacticalsigns.htm>, geraadpleegd 1 februari 2015.
- 14) <https://www.erfgoedleiden.nl/schatkamer/beeldbank-woii>, respectievelijk foto's PV38177.4.2, PV38177.4.3 en PV38177.4.1.

Literatuur

Weerd, E. de, P.A. Veldheer & G. Crebolder (1985). Bevrijdingsatlas Veluwe. Barneveld, BDU (Schaffelaarreeks nr. 16).

Voor ál Uw modelbouwproducten Modelbouwverf.nl

Wij zijn vanaf mei 2008 druk aan de weg aan het timmeren om de modelbouwer in Nederland een totaaloplossing aan te bieden.

Enkele voordelen:

- Enorm aanbod van bekende, maar ook minder bekende merken tegen een vriendelijke prijs
- Ruime collectie kits, etswerk, ombouwsets, verf, lijm en scenery artikelen: wij kunnen U op dit moment ruim 24.000 artikelen leveren.
- Specialist op het gebied van etswerk en daaraan verbonden gereedschappen. Merken: Aber, Eduard, Tamiya, The Small Shop.
- Wij leveren de volgende verf, pigment en weathering producten grotendeels uit voorraad: Tamiya, MIG Productions, 502 Abteilung, Revell, Humbrol, Ammo of Mig Jimenez, Vallejo (Model Air, Model Color, Game Air, Game Color en Panzer Aces)
- Professioneel advies via email of per telefoon - zie onze website voor de bereikbaarheid!
- Lage verzendkosten: wij vershippen binnen Nederland via Kiala (€3,95) en Post.nl (€6,95). Bovendien vervallen de verzendkosten bij een bestelling vanaf €65,00!
- Maandelijks nieuwsbrief met aankondigingen van nieuwe artikelen, leuke acties en speciale aanbiedingen.

10%
ledenkorting

kortingscode:
KC.TS.10

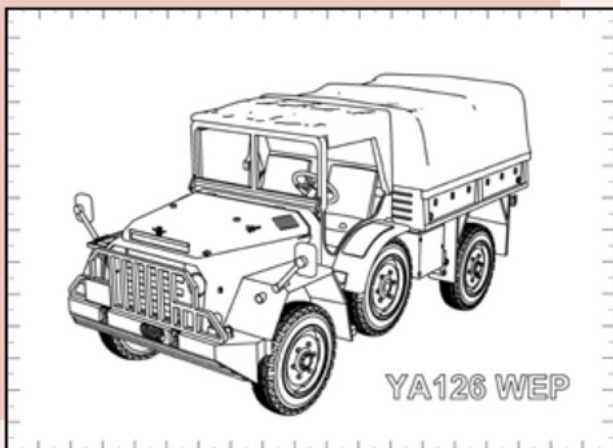
Op zoek naar die éne kit die U nergens kunt vinden? Stuur ons een korte email met het merk en het artikelnummer en wij gaan voor U zoeken. Nog lang niet alle producten die wij bij onze leveranciers kunnen krijgen staan op dit moment in onze webshop: U krijgt altijd binnen 48 uur een eerste terugkoppeling!

Volg ons op:
Betaalgemak:

Modelbouwverf bij MaRo Trading&Design
www.marotd.com / www.modelbouwverf.nl / info@marotd.nl

DAF YA 126 (KL AANDUIDING: WAPENDRAGER, YA-126, 1 TON, 4X2, 24V (DAF))

Eind jaren veertig ontstond bij de Koninklijke Landmacht de behoefte om het rijdend materieel te vervangen. De tot dan toe gebruikte voertuigen waren na de Tweede Wereldoorlog door de Landmacht veelal tweedehands verkregen, o.a. uit de voertuigdumps van de Geallieerden en doordat het een mix was van Engelse, Canadese en Amerikaanse voertuigen, bleken het onderhoud en de aanvoer van reservedelen vaak lastig. Vernieuwing en standaardisatie was daarom noodzakelijk.

DAF was inmiddels al leverancier van (civiele) voertuigen aan de Landmacht, Luchtmacht en de Marine. Het

ging hier om voor het militair gebruik geschikt gemaakte vrachtwagens uit het civiele productieprogramma, te weten in 1949 vrachtwagens type A-30 en in 1951 vrachtwagens type A 40. Op 20 december 1951 ontving het bedrijf een grote regeringsorder van 175 miljoen gulden voor de levering van, in eerste instantie, 3.600 stuks 3 tonners, 6 x 6 en 2.793 stuks 1 tonners, 4 x 4 aan de Koninklijke Landmacht. Er werden toentertijd drie verschillende voertuigen ontwikkeld: de YA 318 (prototype februari 1951), de YA 054 (prototype augustus 1951) en de hier beschreven YA 126 (prototype april

1952). Deze laatste werd in twee uitvoeringen gebouwd: als manschappenauto met en zonder lier en als ambulance. Hij was bedoeld ter vervanging van de Dodge "Beep" WC 51 die werd gebruikt voor het vervoeren van zes personen met hun

uitrusting en waarvan ook een ambulanceversie in gebruik was. Er zijn in totaal 3.700 YA-126's gebouwd. 3.200 als wapendrager (2.600 met en 600 zonder lier) en 500 als ambulance. De aanloop tot serieproductie duurde enige tijd, pas in 1954 werd er een pre-productie serie vervaardigd. De eigenlijke serieproductie startte in januari 1955 en liep tot 1959.

Typeaanduiding

De formele naam was Vrachtwagen, open laadbak, 1 ton, 4 x 4, 24 V, DAF YA 126 maar in soldatentaal werd het de "Eentonner", en ook kortweg "Wep" werd gebruikt (afkorting van weaponcarrier/ wapendrager). De typeaanduiding YA 126 is als volgt samengesteld:

Y = militair voertuig,

A = algemeen,

1 = laadvermogen in tonnen,

2 = de serie,

6 = het aantal draaiende wielen. In dit geval zes omdat de twee hooggeplaatste reservewielen meegeteld worden, daar deze vrijdraaiend gemonteerd zijn en in nevenfunctie dienen als "steunwielen". Van deze zes wielen worden op de

weg alleen de twee achterwielen aangedreven en in het terrein vier wielen via de extra inschakelbare voorwielaandrijving. De Wep had de door Hub van Doorne gepatenteerde H-aandrijving.

Uitvoeringen

De YA 126 is geleverd/omgebouwd als:

- Vrachtauto Algemeen (de standaard Wapendrager). Zonder - en met lier.

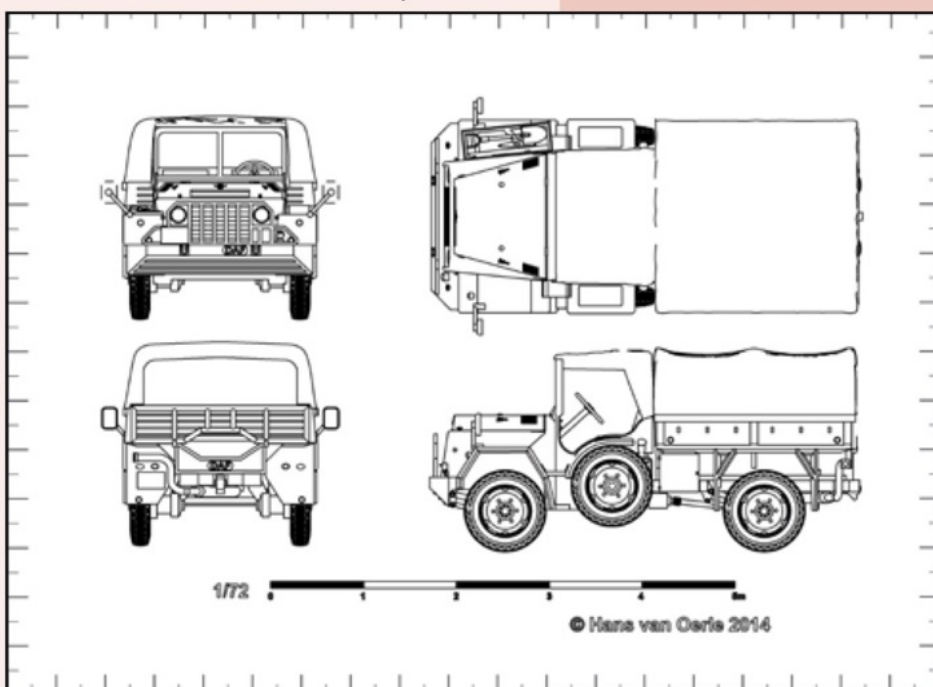
- Ambulance YA 126 GWT (gewonden transport) voorzien van een gesloten opbouw. Het chassis was hiertoe verlengd middels een met bouten bevestigd verlengstuk. De GWT was voorzien van kachels voor- en achterin, hetgeen bijzonder is want een normale Wep was niet voorzien van verwarming.

- Radiowagen met huif.

- Radiowagen met stalen opbouw. In de 1970er jaren zijn 296 stuks (algemene vrachtauto) Wep's omgebouwd tot YA 126 EZB (Enkel zijbandmodulatie) en 176 stuks tot YA 126 FM (Frequentiemodulatie), alsmede ca. 140 Raster-installatie wagens. Totaal dus ca. 600 radiowagens met vaste opbouw.

- Werkplaatsauto met verhoogde huif (sporadisch).

- Brandweerwagen (slechts enkele stuks).

▲ DAF YA-116 op het fabrieksterrein van DAF. Foto DAF Trucks

De YA 126 had een slechte naam, vooral onder de monteurs. De remmen werkten vaak niet optimaal en de auto was nog al shimmy gevoelig (onbalans in de voorwielen waardoor de hele auto onverwachts

heftig begon te stuiteren).

Vakkundig onderhoud was geboden en daar schortte het helaas nog wel eens aan. Als alles naar behoren werkte was het toch een fijne auto om mee onderweg te zijn. YA 126's hebben tot in de jaren negentig dienst gedaan.

▲ Productie DAF YA-126. Foto DAF Trucks

▲ DAF YA-126's klaar voor aflevering. Foto DAF Trucks

► DAF YA-126 op de Gen. Kootkazerne te Garderen, 10-07-1980. Foto Wim den Dunnen

▼ DAF YA-126's tijdens wapenschouw op de Vlasakkers te Amersfoort, 05-05-1965. Foto John van Hest (†)

Tekening op de vorige pagina: Hans van Oerle

Foto's via Wim den Dunnen

Als ik dit schrijf moeten kerst en oud en nieuw nog komen. Dus als eerste: allemaal een goed en gezond 2016 toegewenst!

Waar was ik???? O ja, de plek van de inbouw van de elektromotor. Een dry fit laat duidelijk de locatie zien en hoe ik deze ga plaatsen (▼).

Nu komt het lastige, hoe ga je alles aansluiten en onzichtbaar wegwerken? Ik ben begonnen met een gat te maken voor de kabel van de pully naar het bevestigingspunt op de geleiders van het kanon. Ik heb gezien dat ik precies naast het verbindingsskruis zou moeten uitkomen. Ik wil dit gat niet te klein hebben, maar ook niet veel te groot. Dus boor 12 in de accutol en boren maar. Let wel, doe dit op de laagste stand. Als de

boor vast slaat, veroorzaakt deze een hoop schade aan je model. Als het goed is gegaan ziet het er zo uit ►.

Nu, hoe ga ik het geheel van stroom voorzien zonder dat je meteen de stroomkabels ziet? Dat was nog even puzzelen, maar ook dat kon worden opgelost. Dit onderdeel (►) is een draaipunt van het kanon met de onderwagen. Dit is hol, dus daar kan ik met een stroomdraad doorheen. Alleen een gat maken in de bodem van de behuizing van de elektromotor (▼).

Zoals je ziet heb ik flink schuin geboord. Dat is omdat precies in het midden een bevestiging van het verstevigingskruis zit en die moet heel blijven omdat deze veel steun geeft en zorgt voor stijfheid van de voorzijde van het model. Het was niet moeilijk om hier de elektrakabel doorheen te krijgen.(►)

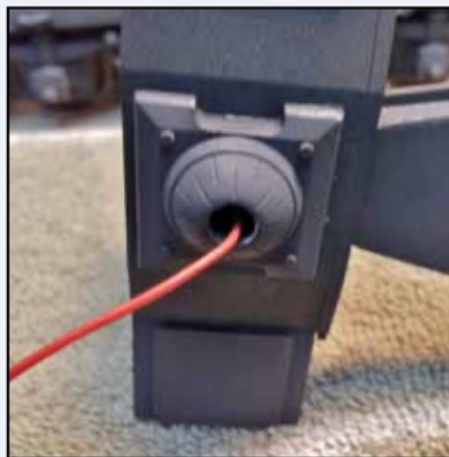
Maar nu moet de kabel ook de onderwagen in. Het zal moeten gebeuren via deze opening (►). Belangrijk is om wat over te laten van het rechtop staande holle buisje. Maar dit moet wel tot de max worden uitgehold, anders passen je twee draden niet.

Rustig aan met een handboortje aan de gang en steeds iets ruimer maken; ik heb voor deze manier gekozen omdat ik het stukje pijp echt niet wou beschadigen. Tot mijn schrik kwam ik goed uit, alleen konden de draden niet loodrecht naar beneden worden weggevoerd. Zie je deze alsnog!!!!!!

Dat is onacceptabel. Ik wil ze achter een wiel laten uitkomen, dan zijn ze voor het zijaanzicht weggewerkt. Dus de dolly op zijn kop. Over een as heen kon ik een gat maken waar ik de draden uit wilde laten komen. Dit geeft een klein beetje beschadiging aan de as, maar niet iets wat een lijke verf niet kan oplossen.

Leuk al dat schuine boren en haaks de hoek om, maar hoe krijg ik daar die

stroomkabel door??? Wel, ik heb een stuk dun koperdraad genomen en dat er als eerste doorheen gefriemeld, waarna ik dit als "trekveer" kon gebruiken om de stroomdraden er doorheen te krijgen. Doe dit voorzichtig en rustig, los schieten is opnieuw beginnen en dat wil je echt niet.

Zo (▲) ziet het er uit als de draden getrokken zijn. Je kan dit strak trekken en dan zit dit goed vast en kan toch nog draaien.

Tijd om alles weer in elkaar te zetten. Ik heb voor het gemak de stroomdraden weer uit de onderwagen gehaald, wel de koperdraad laten zitten, scheelt weer een hoop gepriegel. Wanneer je de neus weer vast hebt zitten is het zaak om de kabel aan je trekstang te monteren. Nu kan je er nog erg makkelijk bij. Ik heb een dubbele mastworp gebruikt. Het af knippen van het teveel aan draad komt later wel.

Als je hiermee klaar bent wordt het tijd om de buitenzijde te gaan monteren. Dit geeft geen problemen, alleen zal je een hoop tape en knijpers nodig hebben om het strak vast te krijgen. Als alles goed droog is, is het tijd om de tape en knijpers te verwijderen. Haal eerst de tape weg.

Goed, apparaat onder de arm, weer naar de treinenwinkel en de

elektromotor laten af stellen zodat deze op uiteruiterste "in" en "uit" stand afslaat. Zonder problemen kan nu alles wat er nog op moet worden afgemaakt. Omdat je zo nog zal moeten weatheren is het wijs om de aggregaat los te laten, het kanon niet vast maken op de achterste dolly en de stroomdraden niet te vast te trekken, zodat de voorste dolly nog kan draaien. Om beschadigingen te voorkomen heb ik het geheel op het spoor gezet. Nu ben ik de decals gaan bekijken. Ik heb ze vervangen voor de drytransfers van Archer. Hier zitten geen spelfouten in.

Nu dat dit klaar is, moet ik gaan nadenken hoe ik dit op de ondergrond vast zet. Hiervoor ga ik in de spoorbiels twee gaatjes boren waar een wiel midden op de biel uitkomt. Dan gaat er een koperdraad van onder de sokkel door één gaatje, over de as en terug via het andere gaatje. Als je deze dan bij elkaar doet en de uiteinden vastzet in de accutol en deze op de langzaamste stand laat draaien, dan draai je de koperdraden muurvast in elkaar. Let wel, vast is vast. Niet doordraaien, dan trek je de as door midden.

De bouw fase is nu af, ik ga mijn K-5 demonteren in de subonderdelen voor het weatheren, waarna ze definitief worden vastgezet op de sokkel. Ik wil graag een aantal mensen bedanken die dit project mede mogelijk hebben gemaakt:

- Gerard Zuurmond, voor het beschikbaar stellen van de boeken:
- Armour Photo Gallery; German railway gun Leopold; van Jan Coen Wijnstok
- Squadron; German railroad guns in action; boek no. 15
- Squadron; K5(E) railgun; boek no. 5902
- Timo de Porto & Leonie; voor het maken van foto's van de "Real Deal" in Frankrijk
- Ad & Wil; van A&W treinen, voor de goede service en de hulp met de elektronica
- Kees Blijleven en Marcel von Hobe voor het plaatsen van het verslag in DE TANK.

Veel bouwplezier en tot een volgende keer (dan waarschijnlijk met de 1:35 "DORA").

Bedankt voor het volgen,

Steven Huiskes

MILITARY MODEL SHOP

DE WEBWINKEL VAN EEN MODELBOUWER VOOR DE MODELBOUWER.

Het adres voor uw modelbouw benodigheden.

De Merken die wij voeren:

En nog veel meer.... voor ons aanbod en meer informatie bezoek onze webshop. Wij helpen u graag

WWW.MILITARYMODELSHOP.NL

WWW.MODELLBAU-KOENIG.DE

Nordenhamer Str.177 - 27751 Delmenhorst - Tel.: +49 (0)4221/28 90 870 - info@modellbau-koenig.de

THE online modelling resource shop:

- 24h open online shop
- more than **35000** articles listed
- more than **150** manufacturers available
- Plastic model kits, Diecast models, Military, Aircraft, Ships, Literature, Paint, Tools, Aftermarket Items, etc.
- always fantastic **special offers**
- high availability and big stock
- worldwide shipping (UPS/DHL)
- English speaking staff and special helpdesk

Easy navigable website in German & English, find products by easy, innovative text search or browse by scale or manufacturer or just by single categories. See what products others bought together with each single item, find brandnew products at special pre-order prices and look through the vast lists of special sale prices! Online shopping has never been so easy!

Aber, Academy, Accurate Armour, ACE, Add On parts, Adlers Nest, Aerobonus, AFV Club, AFV Modeller Publication, Aires, Airfix, Airframe, Alliance Models, Alpine Miniatures, Amodel, AMT/Enti, Amusing Hobby, Andrea Miniatures, AniGrand, Aoshima, Ark Models, ART model, Atelier Infinite, Attack Hobby Kits, AZ model, Azur, Bandal, Bison Decals, Black Dog, Blast Models, Brach Model, Bronco, Calibre35, CMK, Condor/MPM Group, cyber-hobby.com, Def Model, Diopark, Djitt's Production, DOLP-Modellbau, Dragon, Echelon Fine Details, Eduard, F-RSIN, Fine Molds, Firing line, Flightpath, Friulmodel, Fujimi, Games Workshop, Hasegawa, Heller, HK Models, Hobby Boss, Hobby Fan, Huma, H&T (Hat), IBG Models, ICM, Inside the Armour, IsraCast, Italeri, J's Work, Kinetic, Knight Models, L.Z. Models, Legend Productions, Lindberg, Lion Roar, Live Resin, MAC Distribution, MACH 2, MAIM, Mantis Miniatures, Master, Master Box LTD, MBK Models, Meng Model, MIG Productions, Military Wheels, MiniArt, Minicraft Model Kits, Mirage Hobby, MPM, Pacific Coast Models, Panda Hobby, Panzer Art, Pegaso Models, Pegasus, Perfect Scale Modellbau, Pit-Road, PJ Production, PlusModel, Pro Art Models, PST, Quickboost, Quickwheel, RB Model, Revell, Rich Models, Roden, Royal Model, RPM, Schatten Modellbau, Showcase Models, SKIF, SKP model, Skunkmodels, Special Hobby, Stalingrad, Tamiya, Takom, Tasca, Tauro Model, Tristar, Trumpeter, U-Models, Uni-Models, Valiant Miniatures, Verlinden Productions, Vision Models, Voyager Model, Vulcan Scale Models, Warriors, Waterloo1815, Wave, Wingnut Wings, Wolfpack, Y-Modelle, Zoukei-Mura, Zvezda and **MANY more!**

FREE SHIPPING

for orders above 150€ (within EU) or above 200€ (worldwide)

TWENOT MEMBERS get your GOLD status here with 7.5% discount on every order (except literature)!

Contact our staff to get your status **BEFORE** your next order

„Like“ our Facebook page and stay informed on modelling news, special offers, etc.:

www.facebook.com/pages/Modellbau-König/163370737046382

BTR-3U EN BTR-3E1, 8x8 GEPANTSERDE PERSONEELSVOERTUIGEN

DOOR: KEES BLIJLEVEN

BTR-3U

Daartoe aangezet door de wensen van het marinierskorps van de Verenigde Arabische Emiraten richtte het VAE bedrijf ADCOM Military Industries (AMI) zich tot het Oekraïense bedrijf Krarkov Morozov Machine Building Design Bureau en deze samenwerking leidde in 2000/2001 tot de ontwikkeling van een nieuw en modern 8x8 gepantserd infanteriegevechtsvoertuig. Bij het ontwerp werd zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van beproefde Amerikaanse en Duitse componenten. ADCOM zorgde met name voor het ontwerp, KMDB deed de productie, welke in 2001 begon.

De basis was in eerste instantie de Russische BTR-80, maar meer nog de in de Oekraïne gebouwde variant hiervan, aangeduid als de BTR-94K. De beide producenten wezen er overigens vanaf het begin nadrukkelijk op dat het hier een geheel nieuw voertuig betrof, dat op een aantal essentiële punten fundamenteel afweek van de BTR-80 en de BTR-94K. De aanduiding van het nieuwe voertuig was eerst BTR-3, maar al snel werd het de BTR-3U genoemd.

Eigenschappen

De belangrijkste vernieuwingen ten opzichte van de BTR-80 en de BTR-94K betroffen het hele motorische gedeelte, de bewapening en de interne ruimte. De YaMZ-238M2 dieselmotor van de BTR-80 (240 pk) was vervangen door de veel sterkere (325 pk) Deutz BF6M1015

dieselmotor. Deze zorgt, in combinatie met een Allison MD 3066 versnellingsbak, voor de vereiste terreinvaardigheid. De interne ruimte werd vergroot door het dak achter het bestuurderscompartiment te verhogen. Hiermee werd het comfort voor de inzittenden aanzienlijk verbeterd en werd een

grotere variatie van zwaardere wapensystemen mogelijk gemaakt. Voor de indrukwekkende bewapening werd door het Oekraïense State Scientific Technical Centre of Artillery & Rifle Arms een nieuwe eenpersoons toren ontwikkeld, de KBA-105 "Shkval" ("Storm") toren met daarin en aan een automatisch 30 mm kanon, een 7,62 mm coaxiaal mitrailleur, een 30 mm granaatwerper en twee lanceerinsrichtingen voor 9K113 "Konkurs" geleide antitank raketten. De standaard bewapening kan makkelijk worden vervangen door een andere combinatie. De munitievoorraad voor het 30 mm kanon bedraagt 350 granaten, voor de mitrailleur zijn 2500 patronen beschikbaar. De 30 mm granaatwerper is aan de linkerkant van de toren gemonteerd. Hij heeft 29 granaten voor direct gebruik en daarnaast nog 87 granaten in reserve, opgeborgen in drie magazijnen van elk

29 granaten. Achteraan de toren is aan beide zijden een set van drie rookgranaatwerpers gemonteerd.

Het 30 mm kanon kan worden ingezet tegen zowel land- als luchtdoelen. Het bereik tegen landdoelen bedraagt zo'n 2000 meter en tegen luchtdoelen 4000 meter. De coaxiaal mitrailleur en de granaatwerper zijn voor de nabijverdediging. De draadgeleide Konkurs antitank raketten hebben een bereik van 4000 meter.

De romp en de toren zijn gemaakt van geheel gelast pantserstaal, wat een maximale ballistische bescherming oplevert voor de inzittenden. De romp is aan de binnenkant bekleed met Kevlar liner voor een nog betere bescherming. De indeling van het voertuig is als volgt: voorin het bestuurderscompartiment, in het midden het troepencompartiment en achterin het motorcompartiment. Het troepencompartiment biedt plaats aan zes soldaten die in- en uitstijgen via een deur in de linker en rechter zijwand. Het onderste deel hiervan gaat naar beneden open en vormt zo een opstapje, het bovenste deel gaat naar voren open. In het dak zijn luiken aangebracht, in de

BTR-3U "Guardian" van de Verenigde Arabische Emiraten. De verhoging van de romp achter het bestuurderscompartiment is duidelijk te zien

zijwanden zijn kijkblokken en schietpoorten gemaakt.

Een airconditioningsysteem behoort eveneens tot de standaard uitrusting.

De BTR-3U is volledig amfibisch. De aandrijving in het water gaat d.m.v. een waterjet aan de achterkant van de romp. Vóór het te water gaan moet de bestuurder de boeg golfkeerplaat overeind zetten en de lenspompen inschakelen. De totale lengte is 7,65 meter, de hoogte en breedte zijn resp. 2,8 en 2,9 meter. Het gewicht is 16.400 kilo.

Een BTR-3U van het leger van Myanmar

Gebruikers van de BTR-3U zijn Azerbeidzjan: 6; Tsjaad: 8; Equator: 3; Kazakstan: 2; Myanmar: 368; Nigeria: 47; VAE: 90 (aangeduid als "Guardian" en uitgerust met een door AML ontwikkelde "Burkan-N1 toren, bewapend met een 30 mm kanon, een 7,62 mm coaxiale mitrailleur en aan beide zijden twee "Konkurs" geleide AT raketten).

BTR-3 E: exportvariant van de BTR-3U, uitgerust met een Oekraïense UTD-20 dieselmotor.

BTR-3E1

De BTR-3E1 is de meest recente uitvoering van de BTR-3U. Hij is uitgerust met nieuwe generatie communicatie apparatuur met twee werkstations en een nieuwe MTU 6R106TD21 dieselmotor.

Er kunnen troepen, wapens en andere voorraden mee naar het front worden vervoerd. Ook kan het worden ingezet voor verkenning, gevechtsondersteuning en het uitvoeren van patrouilles.

Het wordt behalve voor troepentransport in een aantal verschillende uitvoeringen aangeboden. De belangrijkste hiervan zijn het BTR-3E1K commandovoertuig, het BRM-3E1 verkenningvoertuig en het bergingsvoertuig. Andere uitvoeringen zijn o.m. het MOP-3E1 voertuig voor het leveren van vuursteun, het BTR-3E1Sh commandovoertuig en het

BSEM-3E1 voertuig voor gewonden-transport.

De bewapening van de BTR-3E1

De bewapening is geïnstalleerd in een nieuw ontworpen BM-3 "Shturm" toren en bestaat uit 30 mm ZTM-1 30 mm automatisch kanon met een munitievoorraad van 350 granaten. Het kanon kan onder pantser worden bediend. De secundaire bewapening bestaat uit een 7,62 mm coax mitrailleur met 2500 patronen. Voorts zijn er aan de voorkant van de toren links en rechts twee sets van drie rookgranaatwerpers gemonteerd. Aan de rechterkant van de toren zijn twee lanceerinrichtingen voor "Barrier" antitank raketten gemonteerd, aan de linkerkant is ruimte voor een 30 mm AGS-17 granaatwerper.

BTR-3E1 met de nieuwe "Shturm" toren

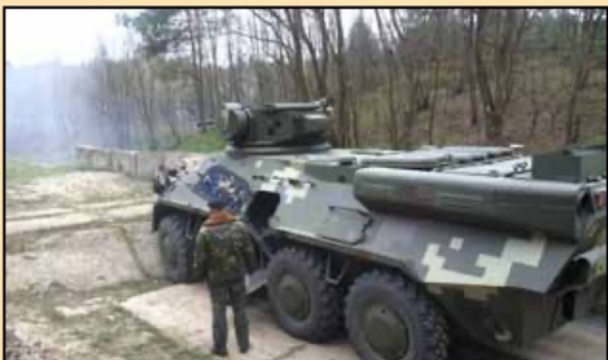
Mobiliteit

Het BTR-3E1 personeelsvoertuig is ontworpen voor de meest uiteenlopende terreinomstandigheden. Het heeft een systeem om centraal de bandenspanning te regelen. De maximum snelheid is ca. 85 km/uur, de actieradius ca. 600 kilometer. Het klimvermogen is 30°, de zijdelingse helling 25°. Het klimvermogen is ½ meter, het overschrijdungsvermogen 2 meter. De aandrijving in het water gaat d.m.v. een enkele waterjet aan de achterkant van de romp. De snelheid is 8 km/uur.

Export

De grootste gebruiker van de BTR-3E1 is Thailand. Het eerste contract voor 96 BTR-3E1 voertuigen werd in 2006 gesloten. Het tweede contract, in 2011, betrof 121 BTR-3 E1 voertuigen voor

▲ BTR-3E1 voertuigen van het Thaise leger

▼ BTR-3E1 voertuigen welke door het Oekraïense leger zijn overgenomen

Het droeve lot van een Oekraïense BTR-3E1 ►

het Thaise leger en 14 BTR-3 E1's voor de Thaise marine. De aflevering van deze voertuigen werd in 2014 vertraagd door het conflict in Oost-Oekraïne, toen ongeveer 20 voertuigen werden overgenomen door het Oekraïense leger, maar verwacht werd dat de laatste eind 2015 aan Thailand zouden zijn afgeleverd.

Eind 2015 werd bekend gemaakt dat Oekraïne en Thailand op het punt stonden om afspraken te maken over het bouwen

van BTR-3E1 personeelsvoertuigen in Thailand. Dit zou in drie fasen moeten worden uitgevoerd, afhankelijk van het beschikbaar komen van lokale industriële capaciteit. Het af te spreken programma zou in de loop van een aantal jaren moeten worden uitgevoerd. Er zouden geen private Thaise bedrijven bij worden ingeschakeld omdat het leger over zijn eigen productiefaciliteiten beschikt. In de eerste fase zal de productie worden uitgevoerd met behulp van pakketten welke door Oekraïne worden geleverd. Zodra dit goed verloopt kan de gehele productie geleidelijk naar Thailand worden overgebracht. De levering van de bewapening en de motoren blijft buiten de afspraken

▲ de antitank uitvoering van de BTR-3E1

▲ Mortiercarrier 81 mm

Bronnen en foto's: internet

VRAAG & AANBOD

Harry Isings, heeft te koop:

Trumpeter catalogi 1996-2007, € 10,-

Revell 1996 -2003, € 10,-

Italeri 1979-2008, € 15,-

Dragon 1993-2007, € 15

Diverse Heller zie foto, € 1

Acamedy 1996-2007, € 10,-

800 bouwbeschrijvingen meest

WW2, allemaal schaal 1;35

prijs in overleg

M42 Duster gebouwd, € 10,-

Type 90 tank Japan half ge-

bouwd, € 10,- (►)

Bofors kanon schaal 1;35 me-

taal, ongebouwd, € 10,-

Stalen hangmappenkast 4

laden, € 25,-

Half december j.l. was de nieuwe Arena van het NMM zo ver gevorderd dat hij beproefd kon worden. Voor dit karwei waren twee Leopard lestants van het OTCo uitgenodigd, waarmee enthousiast een aantal rondjes werd gedraaid. Dit leverde voor de bouwers genoeg informatie op om weer enige tijd vooruit te kunnen.

Foto's: Wim den Dunnen

VOERTUIGEN VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

VANAF 1945

...EEN BOEIENDE REIS

H.A. Isings

VOERTUIGEN VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT VANAF 1945

U kijkt naar een fotoboek vol met mooie en vaak zeldzame foto's van voertuigen in dienst van de Koninklijke Landmacht vanaf 1945 tot en met heden. Een fotoboek dat een boeiend overzicht geeft aan een verband van voertuigen die de Koninklijke Landmacht vanaf de bevrijding, in 1945, in gebruik had. Maar ook de nieuwste voertuigen worden uiteraard niet overgeslagen.

Een kleurrijke stoet van honderden typen voertuigen o.a. vrachtwagens, tanks, motoren, tot en met brandweervoertuigen in al hun facetten. Een boek dat velen zal aanspreken zoals autoleliefhebbers, liefhebbers van militaire voertuigen, maar ook diegenen waarvoor een groot aantal foto's een nostalgische beleving oproepen. Zoals hen die diverse voertuigen uit hun dagelijkse leven herkennen.

Ook de tank liefhebbers komen aan hun trekken. Kortom een fotoboek die vele met plezier zullen bekijken. En de meeste foto's zijn nog nooit eerder gepubliceerd.

Verkrijgbaar rechtstreeks bij de auteur (zie bij Vraag en Aanbod), maar ook tijdens het TWENOT Jubileumfeest in Overloon, 26 en 27 maart a.s.

PANZERAUTO ROMFELL

Meer nog dan de andere strijdende partijen begon het leger van het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk vrijwel zonder enige vorm van mechanisering aan de Eerste Wereldoorlog. En het officierskorps van de *Gemeinsame Armee* kon op zijn minst als conservatief worden aangeduid. Toch besloot "Wenen", met name onder druk van de confrontaties met het leger van de Russische Tsaar, tot de ontwikkeling van gepantserde voertuigen waarmee verkenningsoverdrachten konden worden uitgevoerd.

Het Oostenrijks-Hongaarse leger had overigens al wel interesse getoond voor militaire wielvoertuigen. Al in 1905 had de *Daimler-Motoren-Gesellschaft (DMG)* een prototype van een gepantserd voertuig gepresenteerd, maar de generale staf twijfelde over de mogelijkheden van zo'n voertuig en kwam niet tot een beslissing. In 1911 stelde de *Oberleutnant Gunther Burstyn* de "*Burstyn Tank*" voor, die was voorzien van rupsbanden en een toren. Maar ook dit veel te revolutionaire *Motorgeschütz* kon de autoriteiten niet overtuigen. Zij hadden een voorkeur voor vuurkracht die door middel van gepantserde treinen kon worden aangevoerd. En Oostenrijk-Hongarije had inderdaad een behoorlijke ervaring op dit gebied, want het had als eerste, in 1848 dergelijk materieel in gebruik genomen. Gebruik makend van een heel acceptabel spoorwegnetwerk werden op dit gebied opvallende technische wonderen tot stand gebracht, die zelfs voorzien waren van automatisch werkende torens. Maar treinen zijn nu eenmaal aan hun spoorrails gebonden en kunnen moeilijk tegenstand bieden aan beweeglijke pantserauto's zoals die door het leger van Nicolaas II in het veld werden gebracht. De *Gemeinsame*

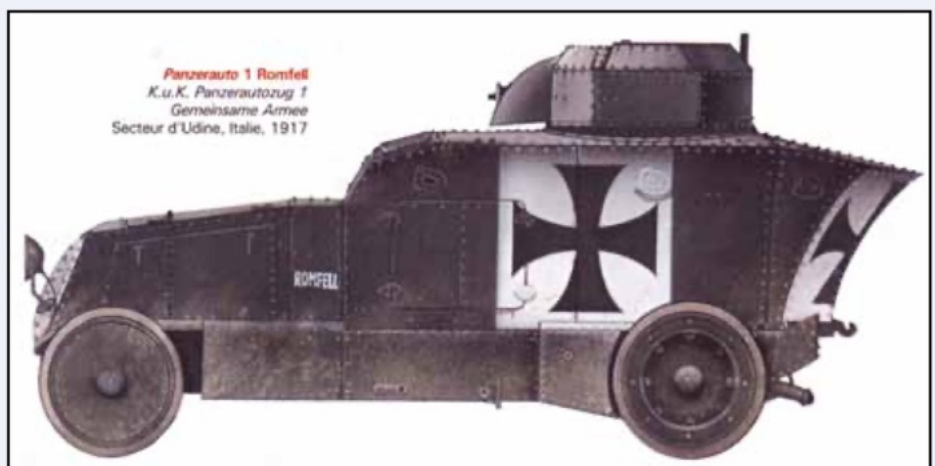
Armee ging dus op zoek naar soortgelijke strijdmiddelen.

In 1915 werden twee projecten in studie genomen. In een streven naar eenvoud en snelheid stelde *Hauptmann Junovicz* voor civiele voertuigen (zoals Fiat 40 PS en Fross-Büssing 36 PS vrachtauto's) om te bouwen voor militair gebruik door ze te voorzien van een cabine met een pantsering van 7 mm aan de voorkant en 5 mm aan de zijkanten. Deze officieel als *Panzer Autos 1 (P.A.1)* aangeduide voertuigen voldeden echter niet. Ze waren te zwaar (ca. 4 ton) en hun motoren waren met een vermogen van slechts 40 pk, te zwak.

Twee andere officieren, *Hauptmann Romanic* en *Oberleutnant Fellner*, kozen

ook een civiel onderstel, een Mercedes *Personenkraftwagen*, maar aangedreven door een motor die maar liefst 95 pk leverde. Op dit platform, voorzien van vier aangedreven wielen, werd een gepantserde romp (6 mm) geplaatst. Bovenop kwam een 360° draaibaar torentje met daarin een *Schwarzlose* 8 mm M07/12 mitrailleur. Watergekoeld en geschikt tegen zowel land- als luchtdoelen. Het prototype van deze drie ton wegende *Panzerauto ROMFELL* (naar de namen van de twee ontwerpers, ROManic en FELLner) werd in juli-augustus 1915 gebouwd bij het *Automobil Ersatzdepot* in Boedapest.

Teneinde bij de uitvoeren van verkenningsoverdrachten snel de waarnemingen te kunnen doorgeven was de auto zelfs

voorzien van een radio-installatie waarmee de boodschappen in morse konden worden verzonden. Ondanks de 4x4 aandrijving werd de auto toch bij voorkeur ingezet op wegen en niet in het terrein.

Behalve het prototype, dat is ingezet op de Balkan, in Rusland en later aan het Italiaanse front in de sector van Udine, is in 1917 (of 1918) nog een exemplaar, en misschien zelfs twee, gebouwd op het onderstel van een *M09 Goliath*, voorzien van een 6 cilinder motor met een vermogen van 90 pk, maar het kan ook het onderstel van een buitgemaakte Fiat vrachtwagen zijn geweest. Hierover, en over de inzet van dit voertuig of deze voertuigen, zijn geen concrete gegevens bekend (foto ►).

Afmetingen: Lengte 5,67 m, breedte 1,80 m, hoogte 2,48 m

Bron: Panzerauto Romfell, Dominique Renaud, Trucks & Tanks Magazine nr. 47

www.brevecomodelling.nl

Bartokhof 23, 2402GC, Alphen a/d Rijn, tel.: 0621361040, e-mail: info@brevecomodelling.nl

Nu in Nederland verkrijgbaar!

Balsa-Foam

Hèt ideale materiaal voor het maken van o.a. dioramas

Een sterk maar zeer makkelijk te bewerken kunststofmateriaal.

Uitermate geschikt voor het maken van o.a. een diorama of als ondergrond voor uw model.

Leverbaar in 3 verschillende soorten hardheid en diverse afmetingen.

Balsa-Foam® is een produkt van

FROM BARREL TO HALFTRACK

MODEL: MARCEL ZWARTS

TEKST EN 3D ONTWERP: MARCEL VON HOBE

Ik wil graag mijn 3D-print verhaal vervolgen dat in DE TANK 231 begon met een 'kleine' inleiding. Ik wil je graag meenemen in hoe ik 3D printen gebruikt heb bij een (om)bouwproject.

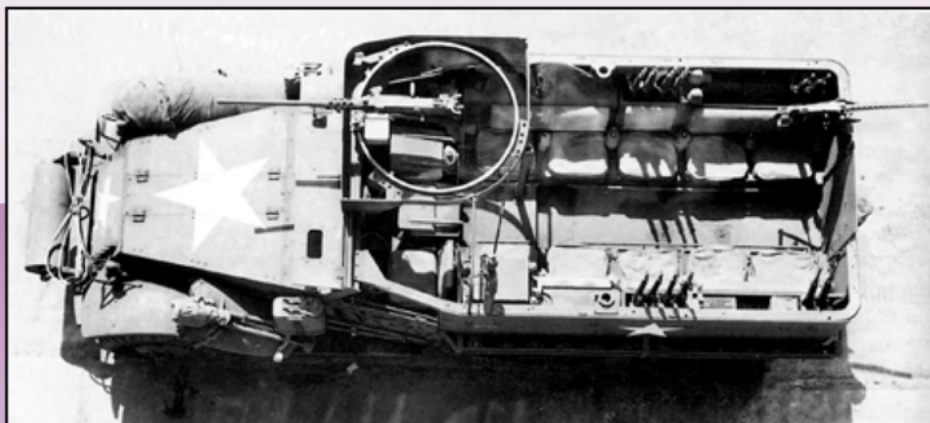

Ik had binnen mijn vriendenkring van modelbouwers de vraag neergelegd wat er volgens hen miste in de reeds ruim aanwezige hoeveelheid modelbouwkits en conversiesets. Marcel Zwarts kwam daarbij met de M5. Dit is de door *International Harvester Company* (IHC) gebouwde Amerikaanse halftrups. Beter en algemeen bekend zijn de M2 en M3 halftrupsen die voornamelijk door *White* gebouwd werden. *White* kon echter de productie van het hoge aantal bestelde voertuigen niet aan. Daarom ging een deel van de productie naar IHC. Zoals zo vaak gebeurde, veranderde het ontwerp daarbij enigszins zodat de voertuigen op

de beschikbare machines van IHC geproduceerd konden worden. Het meest zichtbare daarbij waren de spatborden en de ronde achterkant van de laadbak. Uiteindelijk zijn alle door IHC geproduceerde M5's naar Engeland en Rusland gegaan. Later volgde de M5A1 die herkenbaar is aan de .50 ring. Veel van de Engelse M5's zijn later doorgegeven aan Israël. De *Israeli Defence Force* heeft later heel veel aanpassingen gedaan waardoor meerdere varianten ontstonden.

Ik wil kort ook even de M9 noemen. De verschillen in gebruik van de M2 en M3 zijn door te trekken naar de M5 en M9. Hierbij moeten gebruik en indeling van de M9 vergeleken worden met de M2.

Het plan was dus geboren om een M5 te gaan bouwen. De meest voor de hand liggende keuze was de conversieset te maken voor de M2/M2A1 van *Dragon*. Die had ik nog en het zou een heel goede basis zijn. Ook de M3/M3A1-kit was te gebruiken geweest. Ik was in de computer redelijk snel klaar met een eerste ontwerp. Toen Marcel dit zag bood hij aan het model te gaan bouwen en daarmee gelijk de onderdelen te controleren. Ik kon dan daardoor eventuele aanpassingen aan het ontwerp doorvoeren terwijl hij alles paste op de *Dragon* basis.

Ik ben qua modelbouw vooral modern-Amerikaans & Russisch georiënteerd en ook mijn bibliotheek is vooral daarop gericht. Wel had ik twee boeken (*Gunpower 34 & 35 van A.J. Press*) over de halftrups en daarin staat een aantal tekeningen en foto's van de M5. Over het boek wil ik dan direct over vermelden dat je niet moet kijken naar de schaaltekeningen. Er is hier wel erg vaak gebruik gemaakt van de 'copy-paste'-functie. Vooral de M5 tekeningen kloppen helemaal niet.

Omdat ik nog wat details miste belde ik een rondje langs de Engels-kenners. Daar ging het 'fout'. Een paar simpele gesprekjes resulteerden in veel meer werk: niet alleen de bak en spatborden waren anders op de M5... ook de vooras, dashboard, deuren en accubak waren anders. Fijn! Aan de slag dan maar.

M5 gefotografeerd in Bastogne tijdens herdenkingen en een M5 in Wink. Foto's Alex van de Wetering ▼

Tijdens de herdenkingen van Market Garden in 2014 wist ik een aantal originele M5's te fotograferen. Eén daarvan (▲) bleek bij mij uit de buurt te komen (*Artillerie Museum, 't Harde*). Het is alleen wel een M5A1 versie. Bij een later bezoek aan het museum bleek het ook nog om een gerestaureerde Franse M5A1 versie te gaan. Dit was vooral terug te zien aan de typeplaatjes binnenin en de koplamp-configuratie.

Naast de gemaakte foto's was ook internet een goede informatiebron en ik vond daar nog een aantal foto's. Ik kon aan de slag.

Zoals gezegd bleken er meerdere onderdelen op een M2/M3 *White* anders te zijn als op een M5 IHC:

- De achterbak heeft ronde hoeken en een grote ronde achterbumper.
- Er moest een extra zitplaats komen in de cabine. Deze zat niet (extra) in de Dragon kit en moest dus gemaakt worden.
- De voordeuren hebben in de onderkant een schuine kant. In de ombouw moet een hoekje uit de deur van Dragon worden gesneden.
- De spatborden zijn eenvoudiger van ontwerp. Ze zijn vlakker aan de bovenkant.
- De accubak is eenvoudiger geconstrueerd met ronde hoeken.
- De vooras is totaal anders.

Het is een zogenaamde 'banjo-as'.

- Het dashboard is compleet anders.
- De M5 heeft andere koplampen. Met name een andere opstelling en gemonteerd staand op de spatborden. De *White's* hebben de koplampen aan de zijkant van de motorkap gemonteerd of, oudere versies, hebben koplampen als op een M3 scoutcar. Tijdens onderzoek bleek echter dat de Engelse M5's veelal Engelse stijl koplampen hadden. Dat wil zeggen één grote koplamp op het linker spatbord en op beide spatborden een "torpedo"-lampje.
- De motor van de IHC is anders dan die van de *White*. Gelukkig zit die onder de motorkap en heb ik me daar niet druk om hoeven te maken.

Ik wilde graag dat de ombouw toepasbaar is op alle *Dragon* halftrupsen. Later bleek echter dat de opbouw van de overige halftrups versies (M21 en M4 mortier, T29 en M3 GMC's en

Alle onderdelen die nodig zijn voor de M5 ombouw vanuit de MJM-3D printer. Ze zijn op een frame geplaatst.

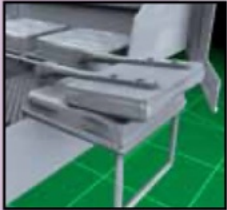
M16 AA) anders opgebouwd was. Vooral de chassis zijn hierbij verschillend en kunnen niet als basis voor de M5 gebruikt worden. Voor gebruik van de M2 als basis werd een chassisverlenging gemaakt omdat de bak korter is dan die van de M3.

Ik heb zelf alle onderdelen meermalen besteld en op de kit getest. De eerste keer bleek de bak 3mm te lang en de spatborden waren niet goed. Aanpassen in de computer, het nieuwe ontwerp uploaden, bestellen en thuis op de postbode wachten.

Nadat Marcel de eerste goede onderdelen had gekregen en ook een M2 had bemachtigd kon ook hij aan de slag. Hij begon vol goede moed aan de bouw en was enthousiast over de detaillering en passing. De achterbak bleek op de plaats waar de achterdeur geplaatst wordt, enige vervorming te vertonen door het printproces. Het printmateriaal is een soort resin. Eventuele vervormingen kunnen bijgebogen worden door het model in warm water te dompelen (onder de 75 graden). Kijkend naar de bak stelde Marcel voor de achterdeur vast in in de achterwand op te nemen. Hiermee zou de vervorming van de achterkant

minimaal zijn. Dat heb ik later toch iets anders opgelost, omdat ik graag de optie wilde behouden om de deur open te bouwen. Ik heb een versteviging tussen de sponningen gezet die na het printen verwijderd moet worden.

Marcel stelde ook voor de extra zitting in de cabine, anders dan ik had gemaakt, in twee delen te maken zodat gekozen kon worden voor een op- of neergeklapte zitting. Ook bleek de chassisverlenging

iets te kort en kwam hij er al snel achter dat de spatborden nog niet goed waren. Toen ze op de cabine gezet waren bleek de ruimte tussen spatbord en wiel ongeveer 3 tot 4 mm te groot. Tevens bleek de schuine achterkant naar de achterbumper, bij de rupsen, te groot.

Vooraf voor de spatborden had ik nog wat meer fotomateriaal nodig en ik heb een tripje naar het Artillerie Museum in 't Harde gemaakt om daar de eerder genoemde M5A1 te bekijken. Daarna heb ik alle door Marcel voorgestelde aanpassingen doorgevoerd en alle nieuwe onderdelen waren net voor de Kerst (2014) in huize Zwarts. Tot grote

opluchting bleken de spatborden nu precies goed te zijn. Ondertussen was Marcel ook niet stil blijven zitten en hij was met een aantal figuren en een diorama begonnen. Meer details daarover volgen straks.

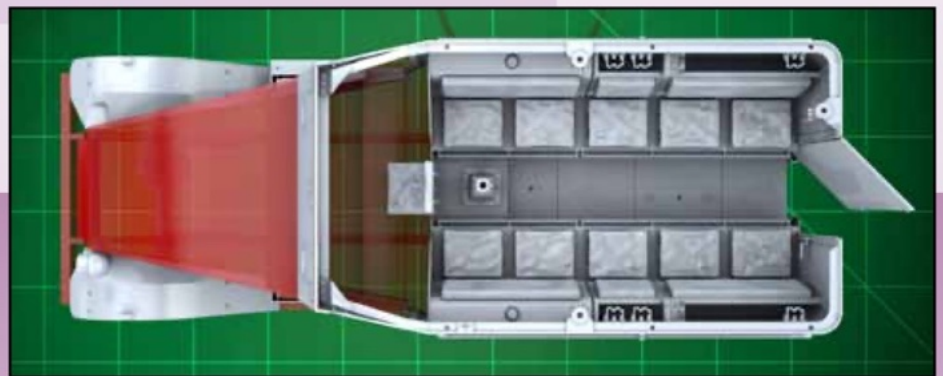
Via het forum werden de belangstellenden op de hoogte gehouden. Daarbij kwam op een gegeven moment de opmerking dat de pantserluiken in de cabine anders moesten zijn. De schuifluikjes die open geschoven kunnen worden, als de grote luiken dicht zijn, zitten bij een M5 aan de binnenkant gemonteerd! Bij nadere bestudering van foto's bleek dit te kloppen. Duser moesten ook nieuwe pantserluiken komen.

Nadat er een paar dagen overheen waren gegaan kwam Marcel met de volgende openbaring. De zijsteunen van het voorraam leken dikker te zijn. Wat nu. Overleg resulteerde erin dat dit was gedaan omdat die schuifluikjes naar de binnenkant van de pantserplaat waren verplaatst. Als het luik niet naar voren geplaatst zou zijn, zouden die schuifluikjes bij het dichtdoen door de voorruit komen.

Nu moest er dus een heel nieuw voorraam komen. Dit omdat Dragon haar voorraam uit één stuk heeft gemaakt. Ook bleek het voorraam net ietsje hoger te zijn, wat dan weer resulteerde in twee nieuwe steunen tussen raam en achterbak.

Ook was een nieuwe, extra zitting voorin nodig. Dat bleek toen ik doorkreeg dat de gefotografeerde

Een paar door de computer gegenereerde plaatjes van de uiteindelijke onderdelen op de (rode) Dragon basis.

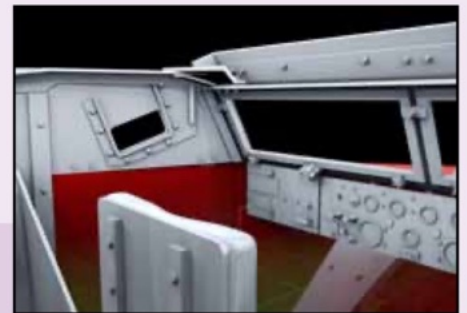
▲ De schuifluikjes op een M5
▼ De luikjes op een M2. Let ook op het verschil in dikte van de raamstijlen.

M5A1, een ex-Franse halfrups is. Daarin is een andere stoel gemonteerd dan de oorspronkelijke.

Langzaam zonk de moed ons in de schoenen en bekwam ons de gedachte de M5 maar in zijn geheel te gaan namaken. Maar dat was toch niet nodig. De opmerking van Bert over de andere bouten op de motorkap (voor de motorontstoring) heb ik ook maar naast me neergelegd ;-) en ik was klaar.

Nou ja, bijna. Als laatste heb ik toch ook vervanging gemaakt voor de jerrycan beugels. Die massieve blokken op de

zijkant van de Dragon motorkap waren al langere tijd een doorn in het oog. Een bijkomend voordeel, ze bleken op een M5 hoger te zitten dan op de M2/M3. Ach zo'n laatste verschilletje kon er ook nog wel bij.

Afwerking:

Ook Marcel was bijna klaar. Nou ja, bijna. Er moest nog geschilderd worden. Inmiddels kunnen we als tip meegeven alle onderdelen zoveel mogelijk eerst te voorzien van een laag grondverf. Neem daarvoor liefst een goed hechtende (niet waterbasis) verf. Daarmee kunnen ook eventuele printsporen nog worden opgespoord en worden gladgeschuurd. Marcel koos voor Alcad Grey Primer & Microfiller (ALC 302). Dit is een verf die goede werkt in de airbrush en heeft een sterk hechtend vermogen.

Het model werd daarna voorzien van een witte verflaag (Tamiya XF2). Deze wordt gebruikt om de sterren te maken. Ze komen uit een Eduard Paint Mask set. Die worden op de goede plek

aangebracht, waarna in de schaduw gebieden met Semi Gloss Black (Tamiya XF62) een prepaint laag wordt aangebracht.

Voor de Olive Drab basiskleur, die daarop volgt, is een aantal verschillende mixjes gemaakt met Tamiya XF62 en verschillende hoeveelheden Tamiya XF3 (Flat Yellow). Hierdoor krijg je een basiskleur met variaties in licht en donker.

De sterrenmaskers kunnen nu worden verwijderd. Daarbij ging het helaas bij één ster mis. Deze werd bijgewerkt met behulp van afplaktape en de airbrush.

Het gehele voertuig kreeg nu een semi glanzende laklaag. Ook hiervoor nam hij weer een Tamiya verf (X22 Clear) die verdunde hij met Tamiya's 87077 Lacquer Thinner. Deze combinatie werd voorgesteld door Roger Hurkmans omdat door verdunnen met Tamiya's X-20 een ruw oppervlak zou kunnen ontstaan.

Omdat Marcel inmiddels besloten had een M5 van de Guards Armoured Division in en rondom Nijmegen te gaan bouwen heeft hij een decalsetje van *Star Decal* besteld (35972). Deze werden aangebracht met behulp van Microscale Set en Sol. Daarna volgde een laklaag van Vallejo (70520) om het hele voertuig weer mat te maken.

Verwerking:

Als eerste stap in de verwerking werd een Pin Wash aangebracht. Hiervoor werd een combinatie van olieverven gebruikt. Rembrandt burnt sienna en zwart. Met een verdunde verf werden de diepe lijnen aangebracht zoals bijvoorbeeld bij de luiken van de motorkap en rond de deuren.

Daarna volgde een drybrush gang. Daarvoor nam hij een zandkleurige en groene Humbrol combinatie. Gevolgd door een aantal bruine en blauwe filters van MIG Productions.

Aansluitend werd een aantal kleine stipjes olieverf aangebracht in de kleuren wit, zwart, blauw en okergeel. Met schone terpentijn werden de puntjes van boven naar beneden weg geveegd. Hierdoor krijg je een gebruikt uiterlijk. Met Rainmarks van MIG Productions werden daarna regenstrepen aangebracht. Als laatste werd een laag stof over het voertuig aangebracht (XF-57 Buff van Tamiya).

Voor de modder heeft Marcel gebruik gemaakt Acrylic Resin en diverse aarde tinten pastelkrijt. In plaats van het pastelkrijt kan je natuurlijk ook de pigmentpoeders gebruiken. Nadat alles was uitgehard konden als laatste de teksten worden aangebracht. Dat is gedaan met een wit watervast potlood.

Figuren:

De drie figuren zijn op verschillende basisfiguren gebouwd en alle voorzien van *Hornet* hoofdjes. De chauffeur is van *Mori Artisan (MAMFB02)*, de bestuurder is van *Ultracast (35031)* en de voertuigcommandant komt uit een set van *Miniart (35053 British Royal Engineers)*. Alle zijn tijdens de bouw voor de benodigde houding danig aangepast door armen en/of benen te veranderen. Hierbij werd gezocht naar een natuurlijke houding die de beweging en de rijrichting van de halftrups weergeven.

Marcel had al reeds lange tijd de wens zich aan te leren hoe figuren met Vallejo verf konden worden geschilderd. Peter Merts heeft hem bij het vervullen van deze wens bijgestaan. Uiteindelijk heeft hij de hoofdjes geschilderd, waarvoor

onze hartelijk dank. Bij het beschilderen werden verschillende kleuren en technieken gebruikt.

De eenheidselementen op de bovenarm zijn heeft Marcel zelf ontworpen in *AutoCAD* en op een decalvel uitgeprint. Ze zijn daarna aangebracht op de schouders dan de figuren met *MicroSol* en *-Set*. Wel eerst een laklaagje aanbrengen! De wat kleinere schouderemblemen zijn met de hand geschilderd.

Diorama:

Bij de opbouw van het diorama is gekozen voor een dynamische kijk op de halftrack. Zoals gezegd is het een halftrack van de *Guards Armoured Division*. Zij reden in 1944, na een korte rustpauze in de weilanden rond Gennep, richting Nijmegen om daar de brug te veroveren.

Er werd een kleine schets gemaakt waarbij de halftrack vanuit een weiland het talud oprijdt en richting Nijmegen stuurt. De basis is

geheel gemaakt uit 2mm dik plastic plaat. De straat is steen voor steen gesneden uit 2x2mm strip en in het ons welbekende visgraat-patroon gelegd. De ondergrond van het talud is een mix van muurvuller, diverse acrylverven in bruine tinten, water en houtlijm. Hierbij werden de bandensporen ook alvast ingelegd met een spateltje. Omdat er over het gehele talud gras komt hoeven deze sporen niet echt met een profielafdruk gemaakt te worden.

Het aanbrengen van het gras werd gedaan met de Grasmaster van de firma Noch. Op de ondergrond wordt verdunde houtlijm aangebracht. De Grasmaster maakt het van verschillende lengte uitgezochte gras statisch. Als het dan uitgestrooid wordt blijft het rechtop in de lijm staan waardoor een natuurlijke grasmat ontstaat. Dit gras wordt vervolgens in verschillende groentinten gespoten om een natuurlijk kleurverloop te krijgen.

De kilometerpaal die aangeeft waar de setting zich afspeelt is gemaakt uit 2mm plasticplaat. Het oppervlak is met thinner zacht gemaakt en met een uitgeharde kortharig penseel opgeruwd. Hierdoor ontstaat het ruwe oppervlak van een betonpaaltje. De letters komen uit de printer en zijn geprint op een decalvel.

Als ik dit schrijf zijn we inmiddels een jaar verder. Hoeveel tijd kun je in een model steken. Nou, zoveel als we nodig vonden om er een accuraat model van te maken. Al met al hebben we allebei veel van dit project geleerd en is er inmiddels ook de M5A1 ombouw af. Deze set is eigenlijk de M5 met M49 ringmount ('bullpen') en twee nieuwe koplampen. Ook is er nu inmiddels een Israëlische M5 met een vlammenwerper achterin en zijn er plannen voor een M14 en/of een M17 (op basis van de M16). Zover zijn we alleen nog niet en plannen zijn er altijd meer dan dat er eigenlijk tijd is.

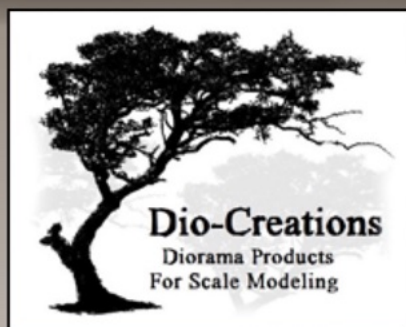

Met dank aan,
Alex van de Wetering,
Léon Hassing,
Bert Lindeboom,
Peter Merts en in het
bijzonder
Marcel Zwarts!!

Scale World

SCALE MODELS AND ACCESSOIRES

Nieuwe producten van Dio-Creations. Hét merk voor de bouw en aankleding van diorama's. U ziet hier wat nieuw is van dit merk. Het volledige assortiment kunt u vinden op onze website.

grind & zand
(assortiment met zes kleuren)

groen vlokken
(assortiment met 8 lente kleuren)

grasmix
(assortiment met 6 kleuren)

balsa hout
(verkrijgbaar in verschillende diktes)

kurk
(verkrijgbaar in verschillende diktes)

sneeuw vlokken
(verkrijgbaar in drie gradaties)

KIJK SNEL OP

www.scale-world.nl